Զ· ՏԱՐԻ 1740 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 22 ՍԱՀՄԻ 4382 — Հ· Տ· 31 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1889 — Ն· Տ· 12 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1889 — ՀԻՃ· 18 ՐԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1307 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԵՒ ԱՄԷՆ ԲԱՆ ՈՐ ԻՆՉ ԻՐԵՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌وك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար Տարեկան ...	160
» » Վեցամսեայ »	80
» » Եռամսեայ »	40
Գաւառաց » Տարեկան »	260
» » Վեցամսեայ »	109
Օտար երկիրներէ տարեկան Ֆրանք	56
» » վեցամսեայ	28

Դուրս ղրկուած լրագրոյ համար ... ...

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 31 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

Նաթալի Թագուհի նամակ մը գրելով Ռուսիոյ Կայսեր՝ շնորհակալութիւն յայտնած էր ռուսական հողի վրայ իրեն եղած սիրալիր ասպնջականութեան համար։ Ցարը պատասխանելով, իւր համակիր հոգածութիւնն յայտնեց Սերպիոյ Թագուհւոյն կացութեան համար։ Ալեքսանդր Գ· ի կողմէ համակրանաց այս յայտարարութիւն առ Նաթալի Թագուհի՝ տպաւորութիւն ըրաւ Խնամակալութեան վրայ։ Կ'ըսուի թէ Ն· Կ· Վեհափառութիւն առանձինն խորհուրդ տուեր է Թագուհւոյն՝ համաձայնութեան գալ Խնամակալութեան հետ, զոր Պ· Փերսիանի՝ ռուս դեսպանն ի Պելկրատ՝ յորդորեր է գոհացում տալ Թագուհւոյն խնդրանաց։

Ըստ այսմ, կը ծանուցուի Պելկրատէ նոյն 6 Թուով, թէ նոր կարգադրութիւն մը կը կնքուի Խնամակալութեան և Թագուհւոյն միջեւ։ Սա կը փափաքի որ իւր որդին՝ Ալեքսանդր Թագաւոր՝ ամէն կիւրակի երեկոյեան ճաշն իրեն հետ ընէ իւր բնակարանին մէջ։ Խնամակալք անպատեհութիւն չեն տեսներ այս շաբաթական այցելութեան ու տեսակցութեան մէջ, և գրեր են Միլան Թագաւորին՝ հայրական արտօնութիւն խնդրելով։

Միլան Թագաւոր, որոյ Փարիզէ յանկարծ Վիեննա գալը ծանուցուեցաւ, Պելկրատ կ'երթայ, և Եւրոպիոյ քաղաքական աշխարհն հետաքրքրութեամբ կը դիտէ թէ անհաշտ Թագաւորին ու Թագուհւոյն մի և նոյն ժամանակ ի Պելկրատ ներկայութիւնն ի՛նչ անակնկալ հետեւանք պիտի ունենայ։

* *

Վիեննայի Լէնտէրպանքի դրամատան և Պերլինի Համտէլսկէզէլշաֆ դրամատան կողմէ չորս ներկայացուցիչներ Պելկրատ կ'երթան՝ սերպիական երեսուն միլիոն ֆրանքի նոր փոխառութեան մը կնքման համար բանակցելու։

—Սերպիոյ մէջ կղերական պայքար ծագելու երկիւղ կայ։ Միխայէլ Մետրապոլիտ եկեղեցական վարչութեան վերակազմութեան ծրագիր մը յօրինած է, որոյ ընդունելութեան վրայ կը պնդէ։ Այս ծրագիր կը միտի կղերական իշխանութիւնը զօրացնել և կառավարութենէն անկախ կացուցանել։ Եթէ Մետրապոլիտն յաջողի Սքուփչինան համոզել այս ծրագիրն ընդունելու, կղերին իրաւասութեան սահմանը մեծապէս պիտի ընդարձակի։ Միխայէլ Մետրապոլիտ 1862էն մինչեւ 1882 քսան տարի Պելկրատի Արքեպիսկոպոս-Մետրապոլտի պաշտօն վարած է, և այն միջոցին շարունակ Պետութեան և սերպ եկեղեցւոյ միջեւ վէճեր կային։ Միխայէլ ի վերջոյ Միլան Թագաւորի հրամանաւ պաշտօնանկ եղաւ՝ եկեղեցական ստացուածոց վրայ տուրք դնող օրէնքը մերժելուն համար։

—Սերպիա ջնջեց իւր Սելանիկի ընդհանուր հիւպատոսութիւնն։ Այսուհետեւ Սելանիկի մէջ սերպ հպատակաց շահերը պիտի պաշտպանէ ռուս ընդհանուր հիւպատոսը։

—Միլան Թագաւոր 10,000 ֆր· ի նպաստ ղրկեց Սերպիոյ Գիտութեանց Ակադեմիային, որ Պ· Միյաթովիչի՝ Լոնտոնի նախկին սերպ դեսպանին՝ նախագահութեամբ, օգտակարապէս կը գործէ։

—Աթէնքէ Պերլինի լրագրոյ մ'ուղղեալ թղթակցութիւն մը սա կերպիւ կը նկարագրէ Հէրպէրթ Պիզմարք կոմսին հելլէն ժողովրդեան վրայ տպաւորութիւնն։ — «Աթէնք մննելուն, կոմս Հ· Պիզմարք ճշմարտապէս «ահռելի» տպաւորութիւն մ'ըրաւ։ Այնչափ խիստ, այնչափ ցուրտ, մինչեւ իսկ այնչափ բիրտ երեւցաւ և փողոցներու մէջ այնչափ ծանր և հրամայական ձեւով կը քալէր որ ամբոխն ի սկզբան ետ ետ ընկրկեցաւ։ Բայց յետոյ, ամուսնական արարողութեան պահուն, երեւցաւ թէ այս հզօր դիւանագէտ, Երկաթեայ Նախարարապետին որդին, գիտէ նաեւ ժպտիլ և հաճելի դէմք մը ցոյց տալ։»

Ի ՊԱՂԵՍՏԻՆ

Իտալական լրագիրք ոմանք կը ծանուցանեն թէ Պապն Երուսաղէմի լատինական նոր Պատրիարք Փիավի Գերապայծառին ազդարարած է ամենայն ազդեցութեամբ սատարել իտալական Ֆկղերային ձեռնարկութեանց ի Պաղեստին։ Փիավի Գերապայծառ վերջերս ի ժողով հրաւիրեր է իտալական կղերային հաստատութեանց մեծաւորներն, և Պապին հրահանգներն անոնց հաղորդեր է։ Նոյն լրագիրք կ'իմանան թէ ի Պաղեստին իտալական ազդեցութեան դէմ խստիւ կը մաքառի Ռուսիա, ամէն տարի աւելի քան երեք միլիոն ռուպլ ծախսելով իւր ի Ս· Տեղիս ունեցած հաստատութեանց համար։ Գերմանիա եւս կը մրցի, քանի որ ի Պաղեստին նոր դպրոցներ հիմնելու համար երկու միլիոն մարքի նոր գումար մը յատկացուցած է։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Այս օրերս ի Հռոմ հրատարակեալ վիճակացոյց մը կ'երեւի թէ վերջին հինգ տարւոյ մէջ կրկնապատկած է Իտալիոյ նաւային զօրութիւնն։ 1884ին իտալեան նաւատորմն ունէր 78 մարտանաւեր և 43 Թորփիտոնաւեր, 457 թնդանօթներով։ 1889ին ունի 144 նաւեր և 123 Թորփիտոնաւեր, 1,040 թնդանօթներով։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Կալլէսի Իշխանին ի Գահիրէ ժամանելուն առթիւ դեսպանաց ոմանց կողմէ չընդունուիլը ահճանութիւն պատճառած էր յԱնգլիա, և Լոնտոնի մամուլը դիտողութիւններ ըրած էր։

Գահիրէէ կը հեռագրուի ֆրանսական լրագրաց թէ Կալլէսի Իշխանին ժամանումէն յառաջ դեսպանք ժողով մը գումարեցին, յորում յայտնեցաւ թէ իրենք յառաջագոյն դիմաւորել չէին գացած Աւստրիոյ գահաժառանգ Ռուտոլֆ Իշխանը, կամ Իտալիոյ գահաժառանգ Նափոլիի Իշխանն, և հետեւապէս Անգլիոյ գահաժառանգը դիմաւորելու պարտականութիւն մը չունին։

Այս որոշման վրայ, այն դեսպանք միայն ընդառաջ գացին որք Անգլիոյ գերդաստանին հետ խնամութիւն ունեցող Տէրութեանց ներկայացուցիչ են, այն է՝ անգլիական դեսպանէն զատ, գերմանական, հելլենական և դանիական դեսպանները։ Ղազի Մուխթար փաշա եւս չգնաց ի կայարան, սա նկատողութեամբ թէ հիւրընկալութեան իրաւունքներն և պարտաւորութիւնները Խտիվէն կը վերաբերին Եգիպտոսի մայրաքաղաքին մէջ։

ԴԷՊՔԵՐՆ Ի ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՓՐԻԿԷ

Կեդրոնական Ափրիկէէ մեն քան զմեւս ապշեցուցիչ լուրեր կուգան։ Էմին փաշա, Կորտոն փաշայի վաղեմի գործակիցն, որ տասն տարիէ հետէ Հասարակածային Ափրիկէի կարգ մ'ընդարձակ երկիրները կը կառավարէր և քաղաքակրթել կը ջանար, վերջապէս չէ կրցած դիմադրել Խարթումի մարդոց կատաղի յարձակումներուն։ Սոքա չէին կրնար հաշտ աչօք նայիլ գերեաց տուրեւառին ջնջման, և քանի որ քաղաքակրթութեան մուտ գտած տեղերը գերութիւն չի կրնար մնալ, թող չտուին որ քաղաքակրթիչ իշխանութիւն մը հաստատուի և ամբանայ Վերին Նեղոսի բարձրաւանդակաց վրայ։ Էմին փաշա քանիցս յաջողութեամբ ետ մղեց Խարթումէ եկող փոքրիկ նաւատորմերն և հրոսակներն, բայց ի վերջոյ տեղի տուած թուի լինել։ Զի Պ· Սթէնլիի հեռագիրք բացորոշ ծանուցին թէ Վատելայ, Էմին փաշայի «մայրաքաղաքը», Խարթումի Սուլտանցի հրոսակաց ձեռքն ինկած է վերջապէս։

Կ'երեւի թէ Էմին փաշա եւս գերի ինկեր է, բայց Պ· Սթէնլի, որ երկու անգամ Էմին փաշայի հետ միանալէ յետոյ վերստին հեռացած էր պաշար ճարելու, երրորդ անգամուն ի դէպ ժամուն հասեր և փրկեր է Էմին փաշան, որուն հետ Եւրոպա կուգայ։

Բայց փոխանակ ուղղապէս ի ծովեզր իջնելու և յԵւրոպա իւր վերադարձը փութացնելու, Պ· Սթէնլի Էմին փաշայի հետ դէպ ի Կեդրոնական Ափրիկէ իւր խուզարկութիւնները շարունակեր է պաշ մ' երկարժամանակեայ երագ մը իրագործելու համար. այս է՝ Մութա Նզիկէ լճին շուրջը կատարեալ շրջան մ'ընելու համար։ Այս կերպիւ շատ մը գիւտեր ըրած է՝ Սպիտակ Նեղոսին ակունքը ճշդելով, եւ ցարդ ընդունուած ինչ ինչ թիւր ենթադրութիւններ ուղղելով։ Այս աշխարհագրական գիւտերու արժէքն աւելի եւս պիտի հաչակուի երբ Պ· Սթէնլի իւր համարը տայ Բրիտանեան Աշխարհագրական Ընկերութեան։ Այս կողմէ իւր միտքն հանդարտեցնելէ յետոյ, Պ· Սթէնլի իւր եւրոպացի ուղեկցաց և 800ի չափ բնիկ բեռնակրելու եւ զինուորներու ընկերակցութեամբ դէպ ի զանզիպարեան ծովեզրը կ'իջնէ, ուստից միայն 150-200 ժամու համբայ հեռի էր ըստ վերջին լրոյ։

Կարելի է որ Էմին, Սուտանցւոց կողմէ յաղթահարեալ, հարկադրուած լինի անոնց ձեռքը թողուլ քանի մը միլիոն ֆրանքի արժողութեամբ փղոսկրի հաւաքածոներն, որոց վաճառմամբ կը յուսայր Պ· Սթէնլիի արշաւանաց ծախքը գոցել։

Անգլիական մամուլը մեծաւ գոհունակութեամբ և հպարտութեամբ կը նշանակէ Պ· Սթէնլիի այս յաջողութիւնները։ Թայմզ կ'ըսէ. «Անգլիական դրամով կազմուած և անգլիացի սպայից կողմէ ուղղեալ արշաւանքի մը վերապահեալ էր օգնութիւն հասցնել այն քաջ Գերմանացւոյն՝ (Էմին փաշային), որ Էմիր Ապտուլլահի ոյժերուն դէմ պատուար մը քաշել յաջողած էր Ափրիկէի սրտին վրայ։»

Բայց ճիշդ այն վայրկենին ուր Պ· Սթէնլիի յաջողութեան լուրը կը ստուգուէր, գերմանացի Տքթ· Փեթերսի և իւր ընկերաց ջարդուելուն գոյժը կուգար Ափրիկէի մի և նոյն կողմէն։ Ուերապաի լուրէ մը անմիջապէս ետքն այս գոյժն հասնելով, տարօրինակ տպաւորութիւն մ'ըրաւ յԵւրոպա։ Ուրիշ, Կեդրոնական Ափրիկէի և Սուտանի վայրագ ցեղերը կը յաջողին վերջապէս իրենց ծոցէն վանել ամեն քաղաքակրթիչ ոյժեր։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՎԷՃ ՄԸ ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ

Փարիզի կաթոլիկ լրագիրք ի Լիզպոն ծագած կրօնական վէճ մը կը պատմեն։

Փորթուկալի Կարդինալ-Պատրիարքն, հանգուցեալ Տոմ Լուի Թագաւորին վրայ խօսած դամբանականին մէջ, ըսած էր թէ լուսահոգին քաւարանի մէջ կը գտնուի։ Այս յայտարարութիւն զարմանք պատճառած էր փորթուկեց բարեպաշտ ժողովրդեան։ Տոմ Լուի սահմանադրական օրինակելի վեհապետ մ'եղած էր, բարի զաւակ, բարի ամուսին, բարի հայր էր, և իւր առաքինութեանց յիշատակը թողած էր իւր հպատակաց, որք իւր մահը դառնապէս կ'ողբան։ Իբրեւ բարեպաշտ քրիստոնեայ մեռած էր, «առաքելական օրհնութիւն» ստանալով, և համօրէն բարեպաշտ ժողովուրդն իւր հոգւոյն հանգստեան համար աղօթող էր եւ է ի վերայ այսօր ամենայնի, Տոմ Լուի քաւարանի մէջ է։

Փորթուկեցք որք բարեպաշտօրէն կը հաւատային թէ իրենց հանգուցեալ վեհապետն երկնից թագաւորութեան արժանի եղած էր, իրենց ամենաբարձր հոգեւոր հովուին՝ Կարդինալ-Պատրիարքին՝ այս հրապարակային յայտարարութիւններ տրտմութեամբ լսած էին։

Բայց խնդրոյն ամենէն ծանր կողմն այս չէ։ Որովհետեւ, ինչպէս կը յիշատակէ Փարիզի կաթոլիկ լրագիրք, կարելի է քաւարանէն ելնել շնորհիւ հոգեհանգստեան պաշտօններու և պատարագներու, և փորթուկեցք որք հանգուցեալ վեհապետը կը պաշտէին, այս կրօնական պարտաւորութիւնները լիովին կատարելու չափով ներման հարկաւ։ Աւելի գժուար խնդիր մը կը համարուի Կարդինալ-Պատրիարքին յայտարարութենէն ծագած պաշտօնական գժուարութիւնը։

Փորթուկալի Պապական Նուիրակն յանուն Պապին ընդհանուր ներողութիւն տուած էր հանգուցեալ Թագաւորին մեղաց, և հետեւապէս Կարդինալ-Պատրիարքին յայտարարութեան մէջ պապական ներողութեան մէկ հերքումն նշմարելով, դիւանագիտական ծանուցագիր մ'ուղղեց Փորթուկալի արտաքին գործոց նախարարին։

Այս դիւանագիտական ձեռնարկութեան հետեւանքն եղան շատ մը այցելութիւններ, բանակցութիւններ, և մինչեւ իսկ կը հաւատեն թէ դատական գործոց նախարարն, որ միանգամայն կրօնական գործոց նախարար է, կը հարկադրի հրաժարական տալ։

Խնդիրն այս վիճակի մէջ է դեռ։ Նէյէ կը ծանուցանենք, եթէ ելք մ'ունենայ։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԱՒ

Կոմս Հէրպէրթ Պիզմարք, Կ· Պոլսէ մեկնելով, Մաճառաց սիրուն մայրաքաղաքը գնաց, և մաճառ ազգին երեւելի ներկայացուցչաց հետ խորհրդակցեցաւ, ճաշեց և զուարճացաւ։ Մասնաւորապէս տեսակցեցաւ Պ· Թիզայի հետ, ազգային պաշտպանութեան նախարար Պ· Ֆէյէրվարիի հետ, կոմս Ցուլիուս Անտրաշիի հետ և այլ մաճառ զինուորականաց և քաղաքական մարդոց հետ, որոց ի պատիւ հացկերոյթ մը տուաւ Փէշթայի գերմանական ընդհանուր հիւպատոս Պ· ֆոն Փլէսէն։ Կոմս Հէրպէրթ ապա շարունակեց իւր ուղեւորութիւն դէպ ի Վիեննա և ի Պերլին։

—Փօշէյ, 9 Նոյմ· — Պուլանժէական մասնախումբը մեծ ցոյց մը կը պատրաստէ երեքշաբթի օրուան համար (այսօր), երբ նորակազմ Երեսփոխանութիւն իւր առաջին նիստը պիտի ընէ։

—Հռոմ, 9· — Պ· Քրիսփիի Թերթը Ռիֆօրմա կը հերքէ այն լուր թէ Զալտինի զօրավար կամ իտալացի ուրիշ քաղաքագէտ մը Հռոմայ կառավարութենէն պաշտօն ընդուներ է համոզել սպանիական կառավարութիւնն Երրեակ Դաշնակցութեան մէջ մտնելու։

—Վիեննա, 10· — Կոմս Հէրպէրթ Պիզմարք Փէշթայէ աստ հասաւ, եւ գերմանական դեսպանատունն իջաւ։ Երկար խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ Քալնոքի կոմսին հետ, և յետոյ քաղաքական դիւանապետ Պ· Սէօկէնիի Մարիշի հետ ի պատիւ Կոմսին հացկերոյթ տրուեցաւ գերմանական դեսպանատան մէջ, որուն ներկայ էին Կոմս Քալնոքի, եւրոպական նախարար պարոն ֆոն Քալլայ, և այլք։ Երեկոյին Կոմս Հէրպէրթ ի Պերլին մեկնեցաւ։ Կայարանին մէջ Ֆրանց-Ֆերտինանտ արքիդքսին պատահեցաւ, և երկար խօսակցութիւն մ'ունեցաւ։

* *

Լոնտոն, 10 Նոյմ· — Նորընտիր Լորտ-Քաղաքապետին հասատման տարեկան խնճոյքին մէջ, Լորտ Սալզպըրի, ի պատիւ անգլիական նախարարութեան առաջարկեալ բաժակին ի պատասխան, բանախօսութիւն մ'ընելով, յայտարարեց թէ յԵւրոպա տեղի ունեցան կարեւոր դէպքեր որք խաղաղութեան ամրապնդման կը նպաստեն, և թէ Եւրոպիոյ Վեհապետաց ջանքերն եւս ի նպաստ խաղաղութեան են։ Եւ հետեւաբար քաղաքական ծանրաչափը կը բարձրանայ խաղաղաւէտ ուղղութեամբ։

* *

Աթէնք, 1 Նոյմ· — Զարեւիչն որոշեց Աթէնք մնալ մինչեւ 5/17 Նոյմ·

—Կոմս Անթոնէլլի, Իտալացի երկրախոյզն որ ի Հապէշաստան ուղեւորութիւններ ըրած է և վերջին անգամուն Մենելիք Թագաւորին դեսպանութեան առաջնորդած է դէպ յԻտալիա, Հապէշաստանի իտալեան դեսպան անուանեցաւ։

—Պելճիոյ կառավարութիւնը դիտողութիւն ըրաւ իտալեան կառավարութեան՝ Հապէշաստանի մէջ չըզաբերութեան համար Ումպէրթօ Թագաւորին պատկերը կրող արծաթ դրամներ կոխուելուն դէմ։ Ցայտնի է թէ Իտալիա և Պելճիա, Ֆրանսայի, Զուիցերիոյ և Զուիցերիոյ հետ, արծաթ դրամոց մասին համերաշխութիւն ունին, իբրեւ անդամ «Լատինական Միութեան»։

—Պաթէնպերկեան Ալեքսանդր Իշխանին ամուսնական երջանկութիւնը կարճատեւ եղաւ։ Երգչուհւոյ մը հետ ամուսնացած էր, նորա հոգեկան, ֆիզիքական և ձայնական գեղեցկութիւնէն հրապուրուելով, այն է՝ Օրիորդ Լուայինկէրի հետ, որ այս ամուսնութեան առթիւ Հարթէնաուի կոմսուհի տիտղոսն առած էր։ Կոմսուհին այս օրերս ի նորաց մեռաւ տղաբերքի ցաւոց պատճառաւ։

—Թէնէտոս, 6 Նոյմ· — Երէկ գիշեր քանի մը մարդիկներ տեղւոյս իտալեան դիւանագիտական գործակատար Կալլեբրի մարքիզին բնակարանը մտան Ն· Վսեմութեան բացակայութեան միջոցին, և կողոպտեցին ամեն արժէքաւոր նիւթերն ու դրամը։ Մարքիզն իւր բնակարանը վերադարձաւ երբ դեռ հոն էին գողերն, որք Ն· Վսեմութեան վրայ յարձակելով, չարաչար դանակոծեցին։ Իւր առած վէրքերուն պատճառաւ իտալեան գործակատարն հիւանդացաւ։ Մարզքի իշխանութիւնք կը փնտռեն չարագործները։

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԼՈՒԻ ՆՈՒԱՌ

ԱՆԻԾԵԱԼ ՊԱՆԴՈԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՖՈՒԼՄԻՆԱՆԴԷ

—Պէտք եղածին պէս պիտի վարուիմ, սինեօր, ըսաւ Արման ոտք ելնելով։

—Պ· Լընոէլի պէս չպիտի՞ ընէք։

—Ի՞նչ կ'ընէ ինք։

—Կը լողանայ։

Եւ Գասգարիլլօ տարաւ Արմանը պատին մէջ բացուած խորշերէ մին։ Հոն ցոյց տուաւ զՊ· Լընոէլ որ ծովակորթի մը շնորհով կը լողար։ Արման հագուստներն հանեց և երսուն ոտք բարձրութենէ ջուրը նետուեցաւ գլխի վայր։ Գասգարիլլօ ընդհուպ աքանչացաւ նոցա վրայ։

—Բէյ Տէօ, ըսաւ, ի՛նչ քաջ լուղորդներ։

Պ· Լընոէլ ալ շատ քաջ լողացող էր։ Այդ միջոցին կոմսուհին երեւցաւ պատուհանն, և Գասգարիլլօ ցոյց տուաւ նմա իր տարփածուն։

—Կիսաստուա՛ծ մըն է։ Պարմանի հեթանոսլէս մը չէ՞ թուիր ձեզ։

Կոմսուհին ընդ երկար նմա նայեցաւ հառաչանքով։

—Օհօ՛, ըսաւ Գասգարիլլօ, տրտում դէ՛մք մը ունիք։ Ձեզի հետ սիրալիր կերպով չը վարուեցա՞ւ։

—Մարմինն ունեցայ։ Հոգին ալ պիտի ունենա՞մ։ Կ'ուզէի որ սիրէ՛ր զիս։

—Է՛հ, այդ ալ կ'ըլլայ։ Ժամանակ թողէք իրեն։ Նախ և առաջ պէտք է որ իր նշանածին մահն իմանայ, վերջէն ձերն է։

—Ցտեսու՛թիւն։

Եւ ըստ որում Արման կը պատրաստուէր ջրէն դուրս ելնել, կոմսուհին հեռացաւ։

Պ· Լընոէլ, արեւին չորցած ատեն, փութաց հարցափորձել Արմանը։

—Կոմսուհին ի՞նչ եղաւ, հարցուց։

—Զտեսայ, ըսաւ Արման։

—Ըսել է կանանց կողմէն յոյս չկայ։

—Ներեցէք, ըսաւ Արման, Պիանգան ունինք։ Այդ պզտիկը կը սիրէ զիս։ Հրամանատարին աղջիկն ըլլալով, կրնայ դիւրացնել մեր փախուստը։ Գլխաւոր խնդիրը զայն համոզելն է։

—Փորձեցէք, ըսաւ Պ· Լընոէլ։ Եթէ ի դերեւ ելլէք, իմ ծրագրիս վրայ կը խորհինք։

Վերադարձան քարայրն ուր Գասգարիլլօ, գիրենք զուարճացնելու համար, առաջարկեց Պիանգայի հետ նախաճաշ մը ընել ծովուն դիմաց, և կալանաւորները սիրայօժար ընդունեցին։ Ճաշէն յետոյ, ծովեզրին մօտ նաւ մը անցաւ, պատուհանէն ոչ հեռի։

—Աւասիկ յոյս մը որ մեզնէ մղոններով հեռու չէ, ըսաւ Արման։

—Եւ կը խորհիք որ, ըսաւ Գասգարիլլօ ժպտելով, նաւուն մօտ հասնելու համար երկու լաւ լուղորդներ շատ ժամանակի պէտք չունին։ Արդարեւ հովը թոյլ է և նաւն այնչափ կամաց կ'երթայ որ ապահովապէս կարելի է հասնիլ իրեն մօտ։ Բայց. . .

—Բա՞յց, ըսաւ Պ· Լընոէլ,

—Բայց եթէ մեր կալանաւորներէն միոյն խելքին փչէ լողալով փախչիլ, կը հաւատամ որ շատ շուտով կը բռնուի, սինեօր։

—Ինչո՞ւ համար։

—Որովհետեւ մեր շուներն ունինք։ Անոնց հաչելու ձայները չլսեցի՞ք բնաւ սա կողմէն։

Եւ Գասգարիլլօ ցոյց կուտար քարայրին անկիւններէն մին, խաւարին մէջ։

—Հոն Թէռ-Նէօվի շուներու խումբ մը ունինք որ իր կարողութեան ապացոյցները տուած է։ Աւելորդ է ըսել ձեզ թէ այդ շուներն ի՛նչպէս կը լողան, ինծի չափ դուք ալ գիտէք։ Նոյնպէս աւելորդ է ըսել թէ իրենց բնազդն ի՛նչպէս կը մղէ զիրենք ընկղմեալները ջրէն ազատելու, անշուշտ իմացած էք։ Արդ, ամէն գիշեր մեր շուները կը դնենք պատուհաններուն տակ, և կը հսկեն։ Եթէ կալանաւոր մը ջուրը ցատքէ, իր ետեւէն կը քաշէ կը տանի անմիջապէս տասնի չափ շուն որք ամէն ճիգ կը թափեն զինքն ազատելու համար։ Մինչեւ իսկ ի հարկին կը խեղդեն զայն, եթէ թող չտայ որ առնեն տանին զինքն։ Այս բանս պատահեցաւ ամերիկացի Ռուլքըրն նաւապետին, զոր բռնած էինք Նաբոլիի շրջակայքն և որ փորձեց փախչիլ ասկից։ Ի՛նչ ապերախտութիւն։ Ի՛նչ լաւ կեանք կը վարէր հոս։

—Այդ դէպքը կը պատմէ՞ք մեզի, ըսաւ Արման։

—Զօրս բառով, աչաւասիկ։ Այդ ամերիկացին, որ իր նաւուն և ապրանքին տէրն էր, երսուն հազար ֆրանքի գնահատուեցաւ Ֆուլմինանդէէն, և մեծ գումար մը չէր այս։ Նաւն և մէջի ապրանքը հարիւր հազար ֆրանքէն աւելի կ'արժէին։ Կը տեսնէք թէ մեր պահանջումը շատ օրինաւոր էր։ Մեր Ամերիկացին ժամանակ կը խնդրէ, մենք ալ կուտանք, և ահա մեր ընկերութենէն փախչելու անազնուութիւնը կ'ունենայ, առաջնակարգ լուղորդ ըլլալով։ Գիշեր մը ծով կը նետուի։ Ֆուլմինանդէ կ'իմանայ շուներուն հաչելը եւ կ'երթայ տեսնելու թէ ի՛նչ կայ։ Կը հասկնայ անցած դարձածը։ Փախստականին կը պոռայ որ ետ դառնայ և թող տայ որ շուները բերեն զինքը, բայց Ամերիկացին կ'սկսի դանակովը կռուիլ շուներուն հետ, որք զինքն հոս բերին, բայց պատառ պատառ։ Բնաւ չպիտի մոռնամ որ Թիզպէն, մեր յաղթանդամ քածը, խումբին մայրը, բերանն ունէր մարդու մը մէկ ձեռքը զոր բազուկէն կտրած էր։ Այն խեղճ աւանակին անդամները հրաբուխին մէջ նետեցինք։

—Բայց, ըսաւ Արման, արդեօք ծովուն վրայ նա՞ւ մը կայ եղեր երբ տարաբաղդը փախստեան այդ անխոհեմ փորձն ըրեր է։

—Ոչ։

—Ուրեմն ի՞նչ կը յուսար։ Ես գիտեցի որ լեռն ասկից մինչեւ հինգ մղոն հեռի ձեր պաշտպանութեան տակն է։ Ծովեզրերքն ելածին պէս ձեր ձեռքը կ'իյնար։

—Իրաւ է։ Բայց այդ Ամերիկացիք տաք գլուխ մարդիկ են, իրենք ալ չեն գիտեր ըրածնին։

Արման լաւ միտքը պահեց Գասգարիլլօի տուած այդ անուղղակի խրատը։ Պ· Լընոէլ ալ իր կողմէ օգտուեցաւ ասկից։ Գասգարիլլօ այդ օրն ամէն բան ըրաւ իր հիւրերուն հաճելի ըլլալու համար։ Առաջարկեց քարայրէն դուրս հանել զիրենք՝ աչուըննին կապուած, և անտառին մէջ ընթրիք մը տալ իրենց։ Երբ իրիկուն եղաւ, Գասգարիլլօ եկաւ առաւ իր կալանաւորներն և թաշկինակով մը ծածկեց անոնց դէմքն. ինք Պ· Լընոէլի առաջնորդեց, Պիանգա ալ Արմանի։ Քարայրէն ելլելէ յետոյ, քառորդ ժամ մը քալեցին, յետոյ հրամանատարն ըսաւ.

—Հանեցէ՛ք թաշկինակնիդ։

Արմանի ուշադրութիւնը գրաւող առաջին բանն այն եղաւ որ Պիանգա ալ թաշկինակ մը ունէր ի ձեռին։

—Ի՛նչ, ըսաւ Գասգարիլլօի, ձեր աղջկան վրա՞յ ալ վստահութիւն չունի՞ք։

—Ֆուլմինանդէի գաղտնիքը պէտք չէ որ կախումն ունենայ կնոջ մը քմահաճոյքէն, պատասխանեց Գասգարիլլօ։

—Ի՛նչ գեղեցիկ անտառ, կը բացագանչէր Պ· Լընոէլ։

—Կը տեսնէք որ երբ գործս ձեզի պէս խելօք կալանաւորներու հետ է, որոց կը համակրիմ, ըսաւ Գասգարիլլօ, կ'իրնամ հոս բերել զիրենք։ Անուշ բան է երբեմն երբեմն գալ ծծել արձակ օդն և ծառերուն անուշահոտութիւնը։ Ձեր տեսութիւնը սահմանափակ է, չէք կրնար հասկնալ թէ ո՛ւր էք։ Մերթ ընդ մերթ նորէն կուգանք մեր սեղանը պատրաստել այս կաղնիներուն ներքեւ, որք Պոմպէոսի և Օգոստոսի ժամանակուան հռոմայեցի աւազակներուն խնճոյքները տեսած են։ Սեղան նստինք, եթէ կ'ուզէք։

Իւրաքանչիւրն իր տեղը բազմեցաւ։ Հրապուրիչ երեկոյթ մը եղաւ այս, որմէ յետոյ քարայր վերադարձան։ Այս անգամ Արման ինքնին տարաւ Պիանգան Ֆուլմինանդէի առանձնոցը։ Ինչպէս ըսած էր Պ· Լընոէլի, կ'ուզէր փախչիլ՝ Ֆէրնանտն ազատելու համար, և յաջողելու համար պէտք էր համոզել Պիանգան թէ կը սիրէ զինքը։ Օրերն այսպէս անցան նորօրինակ հաճելի վայելքներով, որովհետեւ Գասգարիլլօ ջանադիր էր զբօսանքներ գտնել իր հիւրերուն համար և հաճոյքներ հնարել։

Վերջապէս կոմսուհին կարծեց թէ արդէն բաւական տիրացած է Արմանի սրտին՝ մեծ հարուած մը տալու համար։

ԻԲ

ՄԵՌԵԱԼԸ

Օր մը Գասգարիլլօ Լընօէլի մօտեցաւ տխուր դէմքով մը եւ ըսաւ նմա.

—Գիտեմ, Սինեօր, որ դուք սինեօրա Ֆէրնանտի խնամակալն էք միայն։

(Շարունակելի)

ԻՏԱԼԻԱ

Հռոմէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Իտալիոյ մէջ փորձուած անծուխ վառօդին ակնկալուած արդիւնքը չէ տուած, և հետեւապէս պատերազմական նախարարութիւնն որոշեց չաշխատիլ հրացանաց փոփոխութեան։

ՌՈՒՍԻԱ

Փեթերպուրկ, 8 Նոյմ. — Ռուս կառավարութիւնն որոշեց Փրանսական գործարաններէն խնդրել ռուս բանակին համար ընդունուած նոր ձեւով հրացանաց մեծագոյն մասին շինութիւնն։ Այս մասին Պ. Արթիւր Ռաֆալովիչ Ռուսիոյ ելմտական նախարարին կողմէ պատուիրակ կարգեցաւ ի Փարիզ։

ԹՂԹԱՏԱՐ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲՔ

Եւրոպիոյ թղթատարական պայուսակներն ի Հնդկաստան և ի ծայրագոյն Արեւելս տանող կառախումբն որ նոյմ. 6ին կ'անցնէր իտալեան հողէն, 14 միլիոն Ֆրանքի արժողութեամբ դրամածրարներ և արժէքաւոր նիւթեր եւս կը պարունակէր։ Իտալիոյ յանդուգն աւազակները փորձեցին կողոպտել այս հարուստ կառախումբն։ Աւելլինոյի մօտ, երկաթուղւոյ նշաններն ի կիր առնլով, կառախումբը կեցնել ուզեցին և մեծ զօրութեամբ կառախմբին վրայ կ'խուժէին, երբ գիտեցին որ բազմաթիւ զօրք և ոստիկանք կառախմբին ամեն կողմը կը հսկեն։ Ոստիկանութիւնն աւազակաց չար խորհուրդն յարմար ժամուն իմանալով, վերջին կայարանին արտասովոր պահակախումբ մը դրած էր կառախմբին մէջ, որ այս մեծ վտանգն անցուց. աւազակներն անմիջապէս փախան։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Եկեղեցական Համագումար Ժողովոյ կողմէ կարգեալ յանձնաժողովն ի նիստ գումարեցաւ երէկ ի Պատրիարքարան և երկարօրէն խորհրդակցեցաւ։

Յանձնաժողովոյ սոյն նստին պատճառաւ տեղի չունեցաւ Կրօնական Ժողովոյ շաբաթական գումարումը, որովհետեւ յանձնաժողովոյ անդամոց մեծ մասը կը կազմեն Կրօնական Ժողովոյ անդամք։

Կարնոյ գաւառական ընդհանուր ժողովին կողմէ երէկ հասած հեռագիր մը, ուղղեալ առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, կը ծանուցանէր թէ միաձայնութեամբ վիճակին առաջնորդ ընտրուած է Պատրիարքական Փոխանորդ Գեր. Գէորգ Ծ. վարդապետ Իւթիւճեան։

Թէ՛ նոյն ժողովոյ և թէ՛ Կարնեցւոց այլ և այլ ազգայնոց կողմէ եւս նոյնիմաստ հեռագրեր ուղղուած են Ն. Գերապատուութեան։

Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վրդ. Իւթիւճեան երեք տարիէ հետէ յաջողապէս վարած պատրիարքական փոխանորդութեան փափուկ պաշտօնին մէջ այնպիսի լաւ ձիրքեր ցոյց տուած է, որ տարակոյս չունինք թէ Կարնոյ առաջնորդութիւնն եւս ոչ նուազ յաջողութեամբ պիտի վարէ, և հետեւապէս կը խնդակցինք Կարնեցի ազգայնոց գովելի ընտրութեան։

ՏԻԿԻՆ ՆՈՒՆԻԱ Ե. ՎՐՈՅՐ
ՔՈՅՐ ԷՄԻՐՋԵԱՆ ՀԱՄԲԻԿ ԷՖԷՆՏԻԻ

Յետ երկարատեւ հիւանդութեան, կնքեց իւր մահկանացուն այս առաւօտ, ի խոր սուգ թողլով իւր ամուսինն, որդիքը, ծնողքն, եղբայրն և քոյրն։

Ազգականք և բարեկամք կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութեան հանդիսին որ պիտի կատարուի վաղը, չորեքշաբթի, ճիշդ կէս օրին, ի Ս. Եկեղեցին Աստուածածնայ Մաքրի գիւղի։

31 Հոկտ. 1889
Մաքրի գիւղ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Ներկայ արաբական 1307 տարւոյ համար Սուրբէի Հիւմայունի տնօրէն անուանուեցաւ Ալի Քէմալի փաշա, գործակատար կայսերազուն իշխանուհի Էսմա Սուլթանին։

—

Սանճաքի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Հէքքեարիի նախկին մէքթուպճի Իպրահիմ Թալաթ էֆէնտիի։

—

Առաջին կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Ծովային Խորհրդոյ նախագահ Ֆերիդ Հասան փաշայի։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ՝ նոյն Խորհրդոյ անդամ Իպրահիմ փաշայի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Վճռաբեկ ատենի անդամներէն Մուսթաֆա պէյի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Աւստրիոյ ծխախոտի Րէժիին ընդհանուր տնօրէն Պ. Ժօզէֆ Ֆեօրոֆլէի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Յունաստանի ծովային սպայ Պ. Բօլ Քունտուրիոթիի՝ եղբօրորդի մայրաքաղաքիս Հելլենական նախորդ դեսպան Պ. Քունտուրիոթիի, և Ամիէնի հելլենական հիւպատոս Պ. Սթրիթէր Պերկէի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Ոստիկանութեան գաղտնի քննութեանց պաշտօնեայ Հիւսնի էֆէնտիի, Էրէյլիի հանքին յանձնաժողովոյ նախագահ հազարապետ Հասան աղայի և Պ. Լազար Քունտուրիոթիի, որդի մայրաքաղաքիս հելլենական նախորդ դեսպանին։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Հերսէկի պաշտօնեայ ոստիկան Զիհա էֆէնտիի և Սամոս կղզւոյն առջեւ կեցող կայս. Մ... շոգենաւին հրամանատար Հաֆըզ Թալաթ էֆէնտիի։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Ստանտարտի Պերլինի թղթակիցն ապահով աղբիւրէ առնլով կը ծանուցանէ թէ այն տեսակցութեանց մէջ որք տեղի ունեցած են Վեհ. Սուլթանին և Վիլհելմ Կայսեր, ինչպէս նաեւ անոնց Արտաքին գործոց նախարարներուն միջեւ, ո՛չ մէկ դաշնագիր կնքուած կամ համաձայնութիւն գոյացած է։ Խօսակցութիւնք դարձած են այն բարւոք յարաբերութեանց վրայ որք կան երկու երկրաց միջեւ և զորս պահպանել որոշած են երկու վեհապետք միջազգային դաշնագրոց հետ։

— —

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Գերմանիոյ կայսրը Կարմիր Արծուոյ պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է նախորդ Մեծ-Եպարքոս Սայիտ փաշայի։

Բրուսիական Թագ պատուանշանի երկրորդ աստիճանը՝ Մէհմէտ փաշայի, հրամանատար ծովային Սիլահշէնտազ ու ջրհանկիր զօրաց, և Վեհ. Սուլթանի թիկնապահ Պապը Ալի պէյի։

Կարմիր Արծուոյ երկրորդ աստիճանը՝ կայս. թիկնապահ Միրլիվա Իզզէթ փաշայի, թոռ վախճանեալ Ֆուատ փաշայի։

— —

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Պարսկական կառավարութիւնը Արեւու և Առիւծի պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է կայս. թիկնապահ Շերիֆ պէյի, զինուորական կցորդ օսմանեան դեսպանատան Պերլինի։

Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

— —

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Ռուսական, Փրանսական, պարսկական, պելճիքական եւ սերպիական դեսպանք երէկ Բ. Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ։

— —

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Իտալական դեսպանը մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ է։ Արտաքին գործոց Նախարարութեան թարգման Միքայէլ էֆէնտի իտալական դեսպանատունը գնաց և յանուն Վսեմ. Նախարարին Պառոն Պլանի ողջութիւնն հարցուց։

———

ՔՈԼԵՐԱ

Կիրակի օրն Առողջապահական վարչութեան հասած հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ քոլերան երեւան ելած է ի Մուսուլ, և թէ տակաւին կը ճարակի ի Քիրմանշահ (պարսկական սահմանագլուխ) ինչպէս նաեւ պարսկական ուրիշ գաւառաց մէջ։

———

ԴԱՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Վճռաբեկ ատենի առաջին ընդհանուր դատախազ և դատական բարենորոգմանց յանձնաժողովոյ նախագահ Լէպիպ էֆէնտի ծրագիր մը պատրաստելով ձեռնհաս իշխանութեան՝ առաջարկած է ջնջել ամբաստանիչ ատեանները, և հարցաքննութեան թուղթերը ղրկել ուղղակի այն դատարանին, որոյ պաշտօնն է զբաղիլ եղեռնական դատերով։ Լէպիպ էֆէնտիի առաջարկութեան տեղի տուած է ամբաստանիչ ատեաններու կողմէ կատարուած քննութեանց առթիւ անցած ժամանակն որ երբեմն 4-5 ամիս կը տեւէ, և ամբաստանեալ մը, որուն համար ամբաստանիչ ատեանը կ'որոշէ թէ դատի տեղի չկայ, ի զուր կը բանտարկուի այդչափ ատեն։ Լէպիպ էֆէնտիի այս ծրագիրը պիտի ներկայացուի Նախարարաց Խորհրդոյ։

———

ԿՐԵՏԷ

Պաշտօնապէս իմաց տրուած է արտաքին գործոց նախարարութեան թէ Կրետէցի բազմաթիւ ընտանիքներ որք Յունաստան գաղթած էին, սկսած են իրենց երկիրը վերադառնալ։

— —

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Էնտէփանտան կը ծանուցանէ թէ Ռուսիոյ պետական մարտանաւերէն մին, որ նաւախումբ մը կ'առաջնորդէ, այսօր վաղը Իզմիրի նաւահանգիստ կ'սպասուի։

———

ՕՍՄ. ԾԽԱԽՈՏԻ ՐԷԺԻՆ

Ի Ջաւթայէա Րէժիի պաշտօնէայք և գէտերն առանց տեղական կառավարութեան իմաց տալու, տան մը մէջ խուզարկութիւններ կատարելով ինչ ինչ անտեղութիւններ գործած էին։ Պետական խորհրդոյ օրէնսդիր ճիւղն ի նկատի առնլով թէ՛ այս դէպքին և թէ ծխախոտի գէտերուն ուրիշ անկարգութեանցն առթիւ եղած բողոքներն, տեղեկագիր մը պատրաստած է, վաւերացեալ եպարքոսական հրամանագրով։ Պետական խորհրդոյ օրէնսդիր ճիւղն՝ այդ տեղեկագրոյն մէջ՝ նկատելով որ Րէժիի ընկերութեան յանձնառագրոյն հակառակ, վարչութեան պաշտօնէայք խուզարկութիւններ կը կատարեն, առանց իրենց հետ ունենալու կառավարական պաշտօնեաներ, գէտերը զէնք կը կրեն, անծանօթ մարդեր իբրեւ գէտ կը գործածուին, որք տեղի կու տան այլ և այլ դէպքերու, և նկատելով որ կառավարութիւնը չի կրնար անտարբեր կենալ Րէժիի պաշտօնէից ու գէտերու ապօրէն ընթացից և ի գործ դրած կեղեքմանց, որոշած է բացարձակ կերպիւ և խիստ ազդարարութիւն մը ուղղել Րէժիի ընկերութեան, յիշեցնելով իւր յանձնառագրոյ 65րդ յօդուածն, որուն համեմատ խուզարկութիւնք պարտին կատարուիլ ի ներկայութեան կառավարական պաշտօնէից, գէտերն արգիլուին զէնք կրելէ և այլն։ Ազդարարագրոյն մէջ միանգամայն ծանուցանել որ անծանօթ անձինք գէտի պաշտօն չվարեն և ծխախոտներու գինն որոշելու խնդրոյն և այլ խնդիրներու մէջ յանձնառագրոյ տրամադրութիւնք կէտ առ կէտ յարգուին, նկատելով որ հակառակ պարագային մէջ ընկերութիւնն իրաւամբ պատասխանատու պիտի ճանչցուի։

Ելմտական նախարարութիւնը հաղորդած է զայս Քաղաքապետութեան, Ոստիկանութեան, Րէժիի ընկերութեան և բոլոր գաւառաց։

———

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Վիէննայի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Աւստրիոյ պետական երկաթուղեաց (Սթաաթսպահն) և Պառոն տը Հիրշի միջեւ սկսուած բանակցութիւնք ի մասին գնման Արեւելեան երկաթուղեաց, գոհացուցիչ եզրակացութեան մը կը յանգին։ Այս նպատակաւ Պ. տը Հիրշ Բարիզ գնացեր է Պ. Ժուպէռի հետ բանակցելու համար։

* * *

Արեւելեան երկաթուղեաց Պոլսոյ ճիւղին գլխաւոր երկրաչափ Պ. Կոլտաթիւքեր երէկ իրիկուան կառախումբով [illegible] ուղեւորեցաւ ներկայ գտնուելու համար այն համաժողովին որ պիտի որոշէ Վիէննա-Սելանիկի գծին ձմեռնային ուղեցոյցը։ Պ. Կոլտաթիւքեր անտի Վիէննա պիտի երթայ ստանալու համար ընթացող նոր վայրաշարժներն որք յանձնարարուած են Սելանիկ-Վիէննա-Բարիզի գծին համար։ Պ. Կոլտաթիւքերի կ'ընկերանայ երկրաչափ Պ. Բօլիւս։

Սերպիական կառավարութիւնը մտադիր է հիւպատոսութիւն մը հաստատել ի Բրիզրէնտ, և միւս կողմէ՝ Սելանիկի ընդհ. հիւպատոսութիւնը սովորական պարզ հիւպատոսութեան մը վերածել։

—Պայքի ատենից ընդհանուր վարչութեան նախագահ Եուսուֆ Րիզա փաշա իւր հիւանդութենէն բոլորովին ապաքինած ըլլալով, վաղը պաշտօնատեղին պիտի երթայ։

—Մոլասուսի Սէյիտ շոգենաւն, որ Ուրլայի առջեւ խրած էր, ազատ է։

—Թէհրանի անգլիական դեսպան Պ. տը Ռաւմ քանի մը օր առաջ մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս ի Պաթում, ուստից իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։ Պարսկական դեսպան Միրզա Մահսին խան եւ անգլիական դեսպան Պ. Պօրսկրավ Պ. տը Ռաւմի մեկնելէն առաջ սեղան տուին ի պատիւ անոր։

—Կիսաբաժնի զօրավար Րիզա փաշա երէկ իրիկուն Փէրիմանիա ուղեւորեցաւ ուր պիտի ամուսնանայ։ Րիզա փաշա դեկտեմբերի մէջ մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ։

—Մայրաքաղաքիս ռումանական դեսպանի որդին Պ. Շառլ Միխիլինէօ դեսպանատան կցորդ անուանուեր է։

—Օսմանեան փարոսներու արտօնատէր Միշել փաշա, իւր որդւոյն մահուան պատճառաւ, երէկ գիշեր Փարիզ ուղեւորեցաւ եւրոպական կառախումբով։

—Երէկ իրիկուն կամուրջէն մեկնող Շիրքէթի 17 թիւ շոգենաւը կիր բեռցած ցուկանաւ մը ընկղմեց։ Մօտը գտնուող նաւակներն օգնութեան փութալով ցուկանաւուն մէջ գտնուող նաւավարներն ազատեցին։

—Սպարտալի Դիւան քարտուղարներէն Հասան էֆէնտի անուն քսանհինգամեայ երիտասարդ մը, որ անցեալ երեքշաբթի գիշերուընէ ի վեր անյայտ եղած է. նոյն գիշերը մէկ քանի ընկերներով Բերա գտնուեր և անդ զուարճանալէ յետոյ իւր ընկերներէն բաժնուեր է. անկից ի վեր տեսնուած չէ։ Կ'ըսուի թէ ոստիկանութիւնը [illegible] անոր մէկ քանի ընկերները։

—Վճռաբեկ ատենէն տասն հինգ տարուան շղթայակապ աքսորութեան դատապարտուած Թահսին անուն բանտարկեալ մը, որ կեդրոնական բանտին մէջ բազդախտաղի մը առթիւ ծագած կռուին մէջ սպաննած էր Շուքրի անուն լազ մը։

—Մէհմէտ Բէհլիվանի դատն, որ վաղը տեղի պիտի ունենար, յետաձգուած է ուրիշ օրուան, որովհետեւ մէկ քանի վկայից դարձեալ հրաւիրուիլն հարկ դատուած է։

—Շապին Գարահիսարի Համիտիյէ գաւառակի Մաստորէ գիւղին մէջ հրդեհ ծագելով այրեր են քանի չափ տուներ, ընդ որս նաեւ ամբարանոցներու մէջ զետեղուած բոլոր արմտիքներն։ Հրկիզեալք հարիւրի չափ են, որք բոլորն ալ կարօտ են օրական պարէնի։ Տեղական կառավարութիւնն յանձնաժողով մը կազմած է հրկիզելոց նպաստելու համար։

—Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին Սամոսի պահեստի զօրաց հրամանատար Ֆերիգ Իսմայիլ Հագգը փաշա՝ Սամոսէն և ռուսական դեսպանատան երրորդ թարգման Պ. Արգիրուպուլ ու հիւպատոսարանի քարտուղար Պ. Բրէօպրաժէնսքի [illegible]։

—Աւստրիական դեսպանատան առաջին թարգման Պ. տը Գօլ, որ արձակուրդով Վիէննա կը գտնուէր, երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱՐԵՒԵԼ. ՀԵՌԱԳՐ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

Վիէննա, 11 Նոյեմ.

Անհիմն է այն զրոյց թէ կոմս Քալնոքի Կայսեր հետ Ինսպրուք կ'երթայ։

Փարիզ, 12 Նոյեմ.

Զրոյց կը պտտի քանի մը օրէ հետէ թէ զօրավար Պուլանժէ մտադիր է Ֆրանսա մտնել։ Ցարդ չէ ստուգուած։

Փարիզ, 11 Նոյեմ.

Նոր երեսփոխանութեան հանրապետական անդամոց մեծագոյն մասին ներկայութեամբ գումարում մը եղաւ, յորում որոշուեցաւ զՊ. Ֆլոքէ առաջարկել երեսփոխանական ժողովոյ նախագահութեան։ Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ Պ. Ֆլոքէ պիտի ընտրուի։

[illegible]

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 31 Հոկտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (Պանքայի)		108 7/8
3 » » » (վճարկիչ)		108 1/2
3 » Բարիզի » (պանքայի)		23 7 1/2
» » » (վճարկիչ)		23 15
Օսմանեան Քօնսօլիտէ		
Երէկ երեկոյ գոց. (Սէրի	Սէրի	18 36
Զօրայինի գոցումէն վերջը	»	18 36
Երկրի մէջ		— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	18 31
Կէս օրին	»	18 33
[illegible]		
Երէկ երեկոյ		46 20
Այս առաւօտ		46 20
Կէս օր		46 20
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ		
[illegible]	A. Սէրի	35 30
»	B. »	21 20
»	C. »	18 34
ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐ		
[illegible] ընկերութ.	Անգլ. Լր.	4 20
[illegible] ընկերութ.	Օսմ. »	8 29
Թիւնէլ տը Փէրա	» »	7 14
Յօս. Ճանդ է վաւեր	» »	4 34
Թրամուէյ	» »	176 1/2
[illegible] երկաթուղի	Ֆր.	77 25
[illegible] տը Բրիօրիթէ	»	— —
Բաժնեթուղթ [illegible]		122 1/2
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Օսմանեան ոսկի	Ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 28
Անգլիական ոսկի	»	110 12
Իմփէրիալ	»	90 5
Քրիմէճ	»	51 10
Պոլսի թղթադրամ	»	8 72
» արծաթ	»	77 25
Մէճ. արծաթ. (սարք)	»	108 3
[illegible]	»	103 30
Հինգնոց	»	103 30
Մէթալիք	»	100
Թասաֆիյէ	»	7 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 11 Նոյեմբեր ժամ 4 վայր. — երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	87 22 1/2
» » 4 1/2 %	105 85
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	17 45
Օսմանեան երկաթուղի	79 25
» Րէժիի բաժնեթուղթք	515
Պանք Օթօման	547 50
Գրէտի Լիոնէ	695
Իտալական Ռանթ 5 %	94 20
Հելլենական 5 %	470
Բրիօրիթէ Թիւրք	462 50
Եգիպտական միացեալ	462 50
Պանք տը Բարի	842 50
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	391 75
Սուէզի ջրանցք	2315
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 23 1/2

Լոնտոն, 11 Նոյեմբեր ժամ 6 վայր. — երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	97 5/16
Օսմ. » Սէրի Դ.	17 3/16
» » » » գոց	— —
» » » Ա.	35 15/16
» » » Բ.	չկայ
» » » Գ.	17 3/16
Փոխառութիւն 1877	99 1/2
Պանք Օթօման	11 13/16
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	91 3/16
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	102 3/8
Տայրա Սանիէ	81 3/4
[illegible] փոխառ. [illegible]	104
Հելլենական 5 %	92 1/[illegible]
Մօնօբօլ »	չկայ
Ռուսական 1873	102 1/8
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 24

Վիէննա, 11 Նոյմ. ժամ 10 վայր. երեկոյ

Օսմանեան երկաթուղի	40 10
» Րէժիի բաժնեթուղթք	119
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 30

Պերլին, 11 Նոյմ. ժամ 10 վայր. —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 37 1/2
Ռուբլ Թղթադրամ	211 1/2
Օսմանեան երկաթուղի	86 90

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 11 Նոյմ. ժ. 10 վ. —

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	87 23
Օսմանեան քօնսօլիտէ Դ.	17 43
Օսմանեան երկաթուղի	78 12
Եգիպտական միացեալ	462 50

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ԲԵՐԱՅԻ

Շաբաթ գիշերուան ներկայացումը

(LA BOULE)

Պ. Քլարիսի նոր խումբն իր սկզբնաւորութիւնն ըրաւ բաւական յաջող պայմանաց մէջ։ Խաղին ընտրութիւնը մեծագոյն դրաւականն էր արդէն այդ յաջողութեան, զոր եկան լրացունել մեր փափաքածանօթ կատակերգակք՝ Պ. Պ. Տուշէ և Պօնէլլի, և այն նորեկ դերասանուհիք որոց կենդանագիրք շաբաթէ մ'ի վեր կը պճնազարդէին Նոր Թատրոնին դուռը։

Այդ անդրանիկ ներկայացման համար ընտրեալ խաղը, La Boule, հեղինակութիւն Մէյլաք և Հալեվիի՝ այն կարգի կատակերգութիւններէն է որոց նիւթին միայն ծանօթանալով, կարելի չէ լիովին գնահատել զայն. այլ պէտք է հանդիսատես ըլլալ անոր 4 արարուածներուն։ Փրանսական նրբամտութեան նմոյշ մը երեւցաւ այդ սիրուն խաղն որ ծայրէ ի ծայր ախորժ ազդեց, և մանաւանդ ծիծաղ։ Զուարթախօսութեան պէտք ունեցող անձանց համար ի՛նչ գեղեցիկ առիթ կը ներկայանար զուարճ գիշեր յորում ամենէն լուրջ դէմքերու վրայ իսկ, օթեակներուն խորը, ծիծաղ կը նշմարուէր։ Կատակերգութիւն լուռն իր գրական իմաստով առնելու է, գիտնալու համար այդ ծիծաղներուն արժէքը։ Ամուսնական կենաց վրայ՝ խորին ուսումնասիրութեան արդիւնք եղող նկարագիրներ կը յաջորդէին իրարու, և թէպէտ բարիզեան կենաց վրայ ձեւուած, չենք կրնար ըսել սակայն թէ անծանօթ երեւցան, քանի որ ո՛չ եւս անծանօթ երկիր մ'է Բարիզը Պոլսեցւոյն, և բարիզեան կենցաղը ռամկաց համար ընտանի։

Հեղինակներն ուզած էին բեմին վրայ ներկայացնել՝ ներհակ բնաւորութեան և զգայման տէր ամոլ մը որ ամուսնութեան առջին գիշերէն դժբաղդ կ'ըլլայ. այրը՝ տարիքոտ մեծատան մը, որ դժուարաւ կը բաժնուի իր հանդարտիկ սովորութիւններէն, եւ կինը՝ դիւրագրգիռ, կռուազան արարած մը որուն դէմ ամուսինը պատրաստ զոհ մըն է։ Նորութիւնն հոն է որ անհաշտութեան խնդիր չկայ մէջերնին, պարզապէս բնաւորութեանց աններդաշնակութիւն։ Ինչ որ մին կ'ուզէ միւսը կը մերժէ զայն, և ինչ բանէ որ մին կ'ախորժի, միւսը կը զզուի անկից։ Այդ տան մէջ աւելցուցէ՛ք սպասաւոր մը որ իր հանդիսատէրը վրդովուած տեսնելով, ձեռքէն եկածը կ'ընէ ամուսնական կեանքն անտանելի դարձնելու իր տէրոջը, ու գաղափար մը կ'ունենաք Պ. և Տիկին Բադիւռէլի կացութեան վրայ։ Վերջապէս կը հարկադրին ամուսնալուծութեան օրէնքին փարիլ. և միեւնոյն վայրկենին երկու փաստաբանք կը դիմեն դուռը, մին՝ պարոնին ու միւսը կնոջը համար։ Բադիւռէլի բարկութիւնը չափ ու սահման չ'ունի, երբ կը տեսնէ թէ կինը կանխած էր զինքը։ Եւ կ'սկսի փաստաբանին պատմել իր ցաւերը, մինչ միւսը կնոջն հետ կ'առանձնանայ անոր գանգատները լսելու։ Բադիւռէլի էն զօրաւոր փաստն է ամուսնութեան յաջորդ օրն իսկ պատահած դէպք մը. կինը պահանջեր է որ ամեն գիշեր, անկողնոյն մէջ, իր ոտքերուն ներքեւ դրուի տաք ջրով լեցուն շիշ մը (une boule), և ինք հակառակեր է. անհաշտ դժբաղդութեան առաջին կայծը, և թէպէտ վերջ ի վերջոյ հաւաներ է, սակայն կինն ամեն վայրկեան կը գանգատի եղեր ջերմութեան պակաս կամ աւելի ըլլալէն, այնպէս որ այր ու կին սկսեր են ոտքով իրարու հրել շիշը։ Պ. Բադիւռէլ, ճարահատեալ, գիշեր մը պատուհանէն դուրս նետեր է զայն. անոր վրայ կագ ու կռիւ անպակաս դարձած են։ Փաստաբանը կը պահանջէ որ վկայ մը գտնէ իր ամբաստանութիւններն հաստատելու համար, ու կը մեկնի պաշտօնակցին հետ որ դուրս կ'ելլէր տիկնոջ խուցէն։ Թատրոններու յատուկ նախախնամութեամբ՝ ճիշդ այդ վայրկեանին ներս կը մտնէ Պառոն տը Լա Միւզառտիէռ, յիսնամեայ կենցաղասէր մը որ եկած է Պ. Բադիւռէլի մէկ բնակարանը վարձել Ֆօլի Տռամաթիքի առաջին երգչուհւոյն, Մաւիէթի համար զոր կը սիրէ կուրօրէն։ Հովուերգութեան նման նկարագիր մ'է այդ սիրոյ պատմութիւնը, զոր Պ. Միւզառտիէռ կ'ընէ զգայուն շեշտերով, երբ իւր տարփուհին կը ներկայացունէ իբր աշխարհի անմեղագոյն ու ջինջ հոգի, ողորմելի մարդ որ վերջին արարուածին կը խոստովանի թէ շատ ուշ իմացեր է թէ ինք Մաւիէթի տարփածուներուն 38րդն է եղեր անգիտաբար։ Բադիւռէլի մտքին մէջ լոյս մը կը ծագի. այս մարդ շատ լաւ կը յարմարի վկայ մը ըլլալու, բաւական է որ կինը անոր առջեւ կռիւ ունենայ իրեն հետ. իւր խորհուրդը կ'իրագործուի քիչ վերջը. բայց կինն ալ միեւնոյն խորհուրդն առած է իր փաստաբանէն, և կ'ուզէ իրեն վկայ բռնել այս նոր վարձակալը։ Պ. Միւզառտիէռ, որ գաղտագողի եկած էր, առ աչքի Պառոնուհւոյն, անունը կը փոխէ, սխալ հասցէներ կու տայ երկուքին և կը մեկնի։

Երկրորդ արարուածը կը ներկայացնէ Ֆօլի Տռամաթիքի թատերաբեմին ներքնատունը։ Պ. Միւզառտիէռ՝ երկչոտ և դողահար՝ կուգայ յայտնել իր սիրուհւոյն թէ չյաջողեցաւ վարձել բնակարանն. այդ միջոցին Մաւիէթ զբաղած է նամակներ ղրկելու իր տարփածուներուն, քսան տոմսակէն երկուքը կը պակսին, և միամիտ պառոնը կը վազէ երկու տոմսակ գնել, չգիտնալով անոնց գործածութեան նպատակը։ — Ի՞նչ կարգաւ կը շարենք զանոնք, կը հարցնէ պառաւ սպասուհին որ ժամանակաւ դերասանուհի մ'եղած։ — Ամենքը մէկ կարգի վրայ, կը պատասխանէ Մաւիէթ։ — Իմ երիտասարդութեան օրերուս մէջ այդպէս չէր ըներ ես, կը հառաչէ պառաւը. խումբ մը աջ, խումբ մը ձախ, և այսպէս խումբ խումբ կը նստեցնէի զանոնք։ Ու խօսակցութիւնը կը շարունակուի այսպէս երկու կանանց միջեւ որք իրենց ռազմագիտութեան գաղտնիքները կը պարզեն, երբ անոնք կը հեռանան, ներս կը մտնէ Բադիւռէլ, յոգնած դադրած. ամբողջ [illegible] մը չըլլէր, տասը դուռ զարկեր է, մարդ ու չէ կրցեր գտնել իր վկայն, նշանակած անունով անձ մը. Դռնապան մը միայն պատասխաներ է թէ — չորրորդ յարկի աջակողմեան առաջին դուռը զա՛րկ. հոն կը բնակի այդ պարոնը. խեղճ Բադիւռէլ այնքան սանդուղներ ելլելով՝ փոխանակ իր փնտռած մարդուն, կին մը գտեր է որ ուզեր է համոզել զինքը ընկերակցութիւն մը ընծայել նմա. [illegible] կուտեամբ վար իջայ, կը յարէ, [illegible] պատրաստուէի դռնապանին հետ [illegible] ունելու, երբ խցիկին ճակատը փակցուած տախտակ մը կարդացի, [illegible] «[illegible]»։ Թշուառական [illegible] հետ ցած խօսողներէն վրէժը կը[illegible] եղեր, զանոնք չորրորդ յարկի տանելով [illegible] ղրկելով։ Իրաւ է թէ այս [illegible] Բարիզի մէջ միայն կը տեսնուին և զարմանալի չեն»։

Բադիւռէլի մենախօսութիւնը, որ [illegible] մէջ սքանչելի է, կ'ընդհատ[illegible] Պ. Միւզառտիէռի. դիւրի[illegible] երեւակայել երկու մարդոց դէմքը. [illegible] վերջը ներս կը մտնէ նաեւ տիկին Բադիւռէլ որ ինքն ալ եկած է Մաւիէթի միջոցաւ իմանալ վկային հասցէն. ասոնց [illegible] յաջորդէ երգչուհին որուն համար երեւնալու համար այր ու կին անընդհատ զի[illegible] չէր կ'առաջարկեն իրենց բնակարանի գրաւոր նոյն վրայ, խնդրելով որ հրամայէ իր տարփածուին դատարանին ներկայանալ վկայութեան համար. խեղճ պառոնը խեղճ դիր, տերեւի մը պէս կը դողդողայ Մաւիէթի առջեւ որուն բան մը չի կրնար մերժել. բայց որո՞ւն հետեւիլ, Բադիւռէլի՞ թէ կնոջ։ Եւ ի լրումն աղետից ազնուական տիկին մը կը ներկայանայ նոր խորդ գիշերը օթեակին մէջ կորուսած մէկ գոհարեղէնը խնդրելու համար. [illegible] Լա Միւզառտիէռ պառոնուհին է որ [illegible] ամուսինը դերասանուհւոյ մը ոտքը գըտնելով վճռական կերպիւ կը յայտնէ [illegible] որոշումը, պէտք է որ բաժնուինք իրար[illegible] մէջ։ Պառոնին կերպարանքն աննկարագրելի է. բաւ է ըսել թէ Պ. Տուշէ կը կատարէր այս դերը։

Արարուածին հետ, ամուսնաթողութիւնք ալ կը կրկնուին։

Երրորդ արարուածին, բոլոր այս անձինք հարցաքննիչ դատաւորին կը ներկայանան. խաղին ամենէն զբօսեցուցիչ ամենէն մտացի մասն է այս տեսարանը. Պ. և տիկին Բադիւռէլ պիտի հարցաքննուին, վկայից ունկնդրութեամբ. բայց դատաւորը, տունէն մեկնած պահուն ծննդաբերութեան վիճակի մէջ թողեր իր կինը, և միտքն անով զբաղեալ է հինգ զաւակ ունի արդէն, վեցերորդը մա՞նչ պիտի ըլլայ թէ աղջիկ։ Այս հարցը կը փոթէ իր հարցումներուն հետ։ Իրաւ քանչիւրին քննութիւնը, փաստաբանաց ճառերը, մէկմէկ կատակերգութիւն է կազմեն. տաք չէին պատմութիւնը երեւան կ'ելլէ, երեւան կ'ելլեն նաեւ Պ. Միւզառտիէռի սիրային արկածները, բայց հեշտասէր բարիզցին ո՛չ այնքան կը նեղուի եղած յայտնութիւններէն որքան իր Մաւիէթ, հարցաքննուելով իր կարգին, կը յայտարարէ. «Պառոն տը Լա Միւզառտիէռն ինձ համար գորովագութ հայր մ'է և պաշտպան մ'էր եղած, և ո՛չ այլ ինչ»։ Երբ կարգը կուգայ պառոնին, դատաւորը՝ օրինական երդումը պահանջելէ առաջ, կը հարցունէ նախ — «Տարի՞քդ» — «Քառասուն և հինգ»։ — «Այժմ երդուեցի՛ր ճշմարտութիւնն ըսելու»։ Հեղինակները, փափկանկատութեամբ, հրիկ մարդու մը վերապահած էին հարցաքննութեան այս եղանակը։ Իրաւ ալ է թէ բոլոր կանայք, պառոնուհին, տիկին Բադիւռէլ, Մաւիէթ, քան թէ ինչն անցած չ'անցան երբ հարցուեցաւ իրենց տարիքն, յետ երդման։

Հարցաքննութեան ամենէն տաք վայրկենին, բարապան մը կը հասնի դատաւորին աւետիս տալու։

—Մա՞նչ ծնաւ։

—Ո՛չ։

—Աղջի՞կ։

—Ո՛չ։

—Ի՞նչ ծնաւ ուրեմն։

—Երկուորեա՛կ։

Դատաւորը, այս գոյժը լսելուն, յուսահատութենէն կը նուաղի, ընդհանուր ծիծաղներու մէջ։

Վերջին արարուածին ամուսնաթողութեան երկու դատերն ալ վերջացած են. դատարանն անբաւական նկատելով տիկին Բադիւռէլի գանգատներն, հրամայած է նմա ամուսնական յարկը վերադառնալ, իսկ պառոնուհին իրաւունք ստացած է բաժնուելու իր ցոփակեաց ամուսինէն։ Դատապարտեալ ամուսինք — վասն զի Բադիւռէլ եւս ինքզինքը դատապարտեալ մը կը նկատէ — փոխադարձ ցաւերնին կը յայտնեն իրարու. այս տեսակցութեան մէջ պառոն Միւզառտիէռ առիթ չի փախցըներ խնդրելու բարեկամէն որ մի և նոյն բնակարանը վարձու տայ իրեն՝ ուրիշ երգչուհւոյ մը համար որուն սիրահարուած է երկու օրէ ի վեր։ Եւ կը սկսի իւր նկարագրութիւնն, անփոփոխ. «կատարեալ հրեշտակ մը, նորածիլ վարդի պէս աղջիկ մը...»։

Հա՞րկ է պատմել խաղին վերջաւորութիւնը, որ չ'տարբերիր այս կարգի թատերախաղերու և իրական կեանքի խաղերու ալ վերջաւորութենէն. երկու կանայք կը ներեն իրենց ամուսնոց, և խաղաղութիւնը կը հաստատուի անոնց ընտանեկան յարկին մէջ, — անշուշտ յաջորդ օրը խանգարուելու համար։ Բայց այս ամեն դարձուածներուն մէջ տուժողը խեղճ Գ. Բադիւէլը կ'ըլլայ որ կը գանգատի թէ համայն բարիգցւոց բերանն ինկած է, եւ փողոցներուն մէջ մատնանիշ կ'ըլլեն զինքը «l'homme à la boule» տիտղոսով։

Ինչպէս ըսինք, այս համառօտութիւն կմախք մըն է որ գաղափար չի տար մարմնոյն գեղեցկութեանը վրայ։ Կը յանձնարարենք միայն ախորժելի երեկոյթ մը անցունել ուզողներուն՝ ներկայ գտնուիլ այս խաղի երկրորդ ներկայացման եթէ տեղի ունենայ։ Կատակերգութիւն մը, մանաւանդ վարպետ հեղինակներէ գրուած, որքան և ծիծաղ ազդէ ծայրէ ի ծայր, միշտ կը պարունակէ փոքրիկ դասեր որք ծիծաղին մարելէն ետքն ալ կը մնան։

Գ. Բլոտիւսի խմբին նոր դերասանուհեաց վրայ չունինք մեծ ըսելիք մը. անոնց մէջ ամենէն շնորհալին երեւցաւ տիկին տը Ֆօնթանժ, որ շատ պիտի յարմարի մանկամարդական դերերու. տը լա Միւզառտիէռ պառոնուհւոյն դերն անբաւական էր իրեն՝ արուեստագիտական տաղանդը ցոյց տալու համար. տիկին Լէօ Սաժէ յաջող կերպով անձնաւորեց կռուարար և անհաշտ բնաւորութեան տէր կընոջ պատկերը, տիկին Բադիւէլի դերին մէջ. իր ձեւն ու հասակն և քիչ մըն ալ մարած ձայնը կարծես աւելի բնական երեւոյթ մը կուտային իր դերին։ Օր. Պրիուզ (Mlle Briouse) խարտիշագեղ երգչուհին, Օֆէնպախի օբէռա-գոմիքին մէջ միայն երեւցաւ. քաղցր և հնչուն ձայն մը ունի որուն բոլոր ելեւէջներն անշուշտ ի յայտ պիտի բերէ աւելի մեծ ու գեղեցիկ գուսանրգութեանց մէջ. ուրեմն ուրիշ անգամ։

Աւելորդ է խօսիլ Օրիորդ Կռանիէի (Mlle Granier) վրայ, որ արդէն գնահատուած է Բերայի թատերասէրներէն. Մառիէդի դերը կատարելով՝ իւր տարրին մէջ կ'երեւէր։ Գ. Տուշէի (Գառոն տը լա Միւզառտիէռ) և Գ. Գօնէլլիի (Բադիւէլ) համար որքան գովեստ շռայլենք, չափազանցութիւն չէ. խաղը կենդանացուցողն իրենք էին, և իրենց կը պարտինք, հեղինակներէն յետոյ, չորս ժամու անընդհատ ծիծաղներ։ Տ. Ա.

Գ. Բլոտիւսի նոր խումբին երրորդ ներկայացումը տեղի պիտի ունենայ այս գիշեր։ Ներկայացուելիք խաղերն են՝

DOCTEUR JOJO

Կատակերգութիւն երեք արարուածով

* * *

LA ROSE DE ST. FLOUR

Օբէրէթ մէկ արարուածով

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

ՔԱՐԲԵՐԴ, 5 Հոկտ.

Մեզրէի Ս. Սարգիս Թաղի վարժարանը անցեալն մէջ հովէ մը ընդերկար այսր անդր տարուբերելով՝ այս առթիւ բազումք յուսահատեցան այլեւս կարգաւորեալ վարժարան մ'ունենալէ, բայց [illegible]

չէր վարժուած, խկոյն թողլով հեռացաւ։ Ընկերութիւնը դարձեալ չի վհատիր եւ ամենայն փութով կ'աշխատի վարժարանը որ քան զօր ի լաւ անդր թեւակոխելու։

ՏԻՎՐԻԿ, 17 Հոկտ.

88ի գարնան յորդահոս անձրեւոց եւ սաստիկ ջուրի հոսանաց պատճառաւ քաղաքիս երկու կամուրջներն եւ Սեբաստիայէն քաղաքս շինուած շօսէ ճամբան բոլորովին աւերակ եւ անգործածելի եղած էին։

Քանիցս քաղաքացիք այս դժբաղդութենէ ազատելու համար այլ և այլ միջոց գործածել ուզեցին, բայց խեղճ եւ աղքատ ժողովուրդն ի՞նչ կրնայ ընել։

Տեղւոյս Գայմագամ Վսեմ. Միթատ Րաուֆ պէյ զգաց քաղքիս ճամբու եւ կամուրջի մասին ունեցած նեղութիւնն, ուստի ամենայն հաստատամտութեամբ եւ յարատեւութեամբ մէկ ու կէս տարիէ ի վեր խիստ ազդու կերպով սկսաւ գործել. պէտք եղած տեղեկագիրն իմացուց խընդիրը Սեբաստիոյ կուսակալութեան, ճամբու ֆօն-էօ-ի ժողովոյն եւ գլխաւոր երկրաչափներու. վերջապէս Սեբաստիոյ կուսակալութենէն հրաման առաջաւ որ քաղաքէս երեք ժամ հեռու եղող Չինիսկիի քարուկիր կամուրջն որ ճիշդ ճամբուն վրայ կ'իյնայ, եւ Տիվրիկի գայմագամութեան վերաբերեալ շօսէի ճամբան անմիջապէս սկսելով, պէտք եղած գործողութեանց ձեռնարկուի, եւ այս մասին բնիկ Սեբաստիացի Գոնտիւքթէօռ Մեծ. Տիգրան էֆ. Ինգապապեան երկրաչափութեան պաշտօնով ղրկուեցաւ։

Տիգրան էֆ. Ինգապապեան գործունեայ աշխատասէր անձնաւորութիւն մ'է, և ամենայն հաւատարմութեամբ ու ժրաջանութեամբ հսկայ կամուրջին շինութեան եւ ճամբուն մէկ ժամ առաջ շուտափոյթ կատարելագործութեան աշխատեցաւ։

[illegible]

Թուականէս մի քանի շաբաթ առաջ, Մեծ. Տքթ. Գասպար էֆէնտի Թահմազեանի հետ Վսեմ. Գայմագամ Պէյի տեսութեան գացինք ճամբուն վրայ, երբ հեռուէն տեսանք կամուրջն, որ աւարտման մօտ էր, մեր ուրախութիւնը չափազանց էր. անցեալ տարի հոկտեմբեր եւ նոյեմբեր, եւ այս տարի 3—4 ամիսներ Վսեմ. Գայմագամ Պէյն եւ քաղքիս երեւելիներէն Աղան Զատէ Եուսուֆ Պէյ էֆ. անձամբ ամեն նեղութիւն եւ դժուարութիւն յանձն առնելով, ճամբուն և կամուրջին շինութեան հսկեցին։

Ամսոյս 5ին ուրբաթ օր ճամբուն եւ կամուրջին պաշտօնական աւարտման հանդէսը խիստ շքեղ կերպով կատարուեցաւ. բոլոր հայ թէ տաճիկ երեւելիները նաև քաղաքիս զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնեայները և Իտարէի, Պիտայէթի և Պէլէտիյէի բոլոր պաշտօնեայք և անդամք, գրեթէ հարիւր ձիաւորք և բազմաթիւ ժողովուրդ մինչեւ 3-4 ժամուան տեղ ճամբուն վրայ Վսեմ. Գայմագամ պէյը պաշտօնական կերպով քաղաք բերելու համար գացին. կամուրջին վրայ երկայն աղօթքներ մատուցուելէ յետոյ խուռն բազմութեամբ պաշտօնական կերպով երբ քաղքին դէմի բլուրը մօտեցաւ բազմութիւնը, յայնժամ քաղաքիս հայոց Ներսէսեան երկսեռ վարժարանի սանունք և դասատուները, մէքթէպը Րիւշտիյէի դպրոցի աշակերտք և բողոքականաց դասատուն և ուսանողները հայերէն և տաճկերէն երգերով դիմաւորեցին. Հայոց երկսեռ վարժարանի կողմէն ընտիր տաճկերէն բարբառով Վեհ. Սուլթան Համիտ Խանի կենաց արեւշատութեան և Վսեմ. Միտհատ Րաուֆ պէյի յարատեւ ջանից ու աշխատութեան շնորհակալութիւն մատուցուելէն յետոյ, խիստ մեծ և խուռն բազմութիւնը թափորով քաղաքը մտաւ։

ԳԱԲՐԻԷԼ Մ. ԹԱՇՃԵԱՆ

ԱՐՁԱԳԱՆԳ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ

Արեւելքի ծխախոտը Փարիզու արուեստահանդէսին մէջ. — Ո՞ր լուսով լուսաւորելու ենք մեր տուները. — Առողջա- [illegible]

Արեւելքի, Յունաստանի և Հունգարիոյ ծխախոտք	100ին	1
Արաբ, Պրէզիլիոյ, Հավանայի և Բարակուայի ծխախոտք	100ին	2
Մարիլան ծխախոտը	»	2, 29
Բա-տը-Քալէի ծխախոտք	»	4, 99
Լօ գաւառին	» »	7, 96

Վասն որոյ Գ. Ցիլլիւ Տարիլ Թանի մէջ իրաւամբ կը հարցնէ որ գաղղիական ծխախոտի Րէժին Թուրքիոյ կամ Յունաստանի ծխախոտին տեղ Լօյի ծխախոտը ծախելով, հանրութեան թունաւորիչ մը չի՞ ըլլիր։

Մեզ, արեւելցւոց կը մնայ ուրեմն գիտնալ յարգը մեր ծխախոտներուն որոնք, շնորհիւ Գ. Տարիլի և երեւելի առողջաբանից, հեղեղի պէս թափուելով յԵւրոպա, սաղի նստիլ պիտի ըսկսին մեր վրայ։

* * *

Արուեստահանդէսը չմոռցած, խօսինք հոս քանի մը առողջաբանական յոյժ կարեւոր նիւթերու վրայ։ Տան մը մէջ երկու գլխաւոր բաներու պէտք ունինք որոնց վրայ սակայն լրջօրէն բնաւ չենք մտածեր։ Ասոնց մին լոյսն է, միւսը ջերմութիւնը։ Իրիկուն եղաւ. արեւուն լոյսը անհետացաւ. ի՞նչպէս պիտի լուսաւորենք մեր տունը։

Շատ տեսակ արուեստական լոյսեր կան. սակայն ասոնց մէջէն պէտք է ընտրել զայն որ համեմատաբար խնայողական և եւս առաւել առողջապահական լինի։

Գիտութիւնն այսօր ապացուցած է որ ելեկտրական լոյսը ամենէն առողջապահականն է. սակայն որովհետեւ դեռ սուղ է այդ լոյսը, պէտք է փընտռենք աւելի աժան և բաղդատաբար նուազ վնասակար լոյս մը։ Այս լոյսը առ այժմ օդային կազի լոյսն է, մանաւանդ երբ արդի արուեստագործութեան առողջաբանական սկզբունքներէ թելադրեալ յառաջդիմութիւններով բաշխուի այդ լոյս։ Ես չպիտի խօսիմ աստ այն զանազան գործիքներու վրայ որոնք արուեստահանդէսին մէջ ի ցոյց դրուած էին նկատմամբ այս յառաջդիմութեանց. միայն սա չափը պիտի յիշեցնեմ որ մեր ժողովուրդը դեռ չգիտեր գնահատել օդային կազի առաւելութիւնները. և ընկերութիւն մը, թէև շատոնց կազմուած և գործի ձեռնարկած է, սակայն բաւական յաճախորդ չգտներ այդ գործը յառաջ տանելու։ Չեմ գիտեր որ այդ ընկերութիւն գիտութեան և արուեստից արդի յառաջդիմութիւններէ օգուտ քաղա՞ծ է, սակայն բնականաբար երբ գործի սկսի, պիտի ցոյց տանք թերութիւնները եթէ երբեք կան։ Կրնանք հիմակուընէ մեր ընթերցողաց սորվեցնել որ լամբարի տիպար ընտրեն կամ խնդրեն ընկերութենէն հետեւեալ դրութիւններէն մին. Ուէնհամ, Քրոմարդի, Տրիէլ, Ֆուժըրօն և մանաւանդ ի Ռուան Կրէկուար և Կոտի դրութեամբ շինուածները։

Տուները տաքցնելու համար մի և նոյն միջոցին կրնանք դիմել. օդային կազը ամենէն անվնաս և խնայողականն է. Եթէ չէք ուզեր հաւատալ, կարդացէք Տօքթ. Վալլէնի պէս լուրջ առողջաբանի մը տեսութիւնը Ռեվիւ-դ'Իժիէնի վերջին թուոյն մէջ։ Սակայն որովհետեւ մեր ժողովուրդն աւելի հեռի է ընդունելէ այս կերպ ջերմութիւնը, գոնէ խօսինք սովորաբար ի կիր առնուած ջերմոցներու (...) վրայ։ [illegible]

առողջութենէն և թէ երբ հիւանդ չեղած չես ուզեր փոքրիկ դըհողութիւն ընել, հիւանդ ըլլալով մեծը պիտի ընես։

Այլ եւս ժամ է որ մենք, արեւելցիքս ալ, ուսնինք այդ սկզբունքները և հետեւինք անոնց։

* * *

Առողջապահութեան մասին մեր անտարբերութիւնն իրաւ չափ ու սահման չունի։ Կայս. բժշկական ընկերութեան վերջին նստին մէջ խօսեցայ համառօտիւ կարմրախտի համաճարակին վրայ՝ որ կը տիրէ տարւոյն սկիզբէն ի վեր Կ. Պոլսոյ այլ եւ այլ արուարձաններուն մէջ։

Պէտք է գիտնալ որ կարմրախտը ամենէն վտանգաւոր, ամենէն մահացու հիւանդութիւններէն մէկն է, այնպէս որ Պրրդօնիօ քոլերայի չափ կը վախնար անկէ։ Առաջին անգամ ես Աւետիսի մէջ գրեցի այն զգուշութեանց վրայ զոր պէտք է ընել հանդէպ այս ախտին։ Ուսումնական Խորհուրդն ալ թէեւ քիչ մը անագան, քանիցս լրագրաց մէջ կ'ազդարարէ թաղ. Խորհրդոց և ծնողաց որ հսկողութիւն կատարել տան դպրոցաց վըրայ և ախտաւորները չընդունին հոն։ Սակայն որո՞ւ կը հասկցունես. արեւելեան ծանրաշարժութիւնը, անհոգութիւնը, դանդաղութիւնը, ինչպէս կ'ուզես յորջորջէ, մեր ծուծերուն մէջ արմատացած է. մինչեւ որ արաբացւոյն (...) (1) չիգայ մեր գլխուն, բնաւ չենք զգածուիր։

Գիտէ՞ք ո՛րչափ մատղաշ մանկունք զոհ գնացած են և կ'երթան քանի մը ամիսներէ հետէ մանաւանդ. հարցուցէք Գում-Գաբուի և Սկիւտարի բժիշկներուն. սարսափահար պէտք է մնաք անոնց տալիք թիւերուն վրայ։

Ուստի, ժողովուրդ Կ. Պոլսոյ, անգամ մը եւս կը կրկնենք. զգուշացէք ժամանակ մը ձեր զաւակունքը դպրոց ղրկելէ. դպրոցներու կամ ո և է մանկունոյ ժողովարանաց վրայ բժշկական հսկողութիւններ կատարել տուէք. տուներուն մէջ երբ կարմրախտն բռնուի մէկը, անմիջապէս քառասնորդ (...) հաստատեցէք. վերջապէս խորհուրդ հարցուցէք ձեր տնային բըժիշկներուն որոնք հարկաւ ձեզ պիտի տան այնպիսի տեղեկութիւններ՝ որոնք լրագրական յօդուածի մը մէջ չեն ամփոփուիր։

* * *

Քիչ մ'ալ լուրեր բժշկական աշխարհէն.

Գերմանացի Տօքթ. Նայման, որ Բորթուկալի մեռնող թագաւորին քով հրաւիրուած էր ի խորհրդակցութիւն, երբ նա ծանր հիւանդ էր, 100,800 ֆրանք այցելագին առեր է։

* * *

Տքօթ. Ռիքոռ, որոյ մահը ծանուցինք անցած օր, պարտականութեան զոհ մը կրնայ համարուիլ։ Մերունի բժիշկը Վիրսայլէն Փարիզ եկած էր քանի մը օրեր առաջ, իւր քուէն ձեռքովը քուէտուփին մէջ նետելու համար։ Երբ իւր տունը վերադառնալու համար երկաթուղւոյ կայարանը եկաւ, չկրցաւ հանիլ և երեք քառորդ հովին հոսանքին դէմ մնալու ստիպուեցաւ։ Թոքատապ մ'առաւ անկէ, որմէ քանի մ'օրուան մէջ մեռաւ։ Ինքը նրաժշտութեան սիրահար մ'էր և չմեռած՝ երբ խելակորոյս պառկած էր՝ ձեռքովը դաշնակ զարնելու պէս բան մը կ'ընէր։ Կարծեցին թէ կը զառանցէր. սակայն քեռորդին հասկցաւ որ զաղիացի նշանաւոր երաժշտի մը մի ընտիր կտորը կ'ուզէր լսել օրհասականը։ Այս փա- [illegible]

ԱԶԴ.—Անգլիացի Օրիորդ մը, 23 տարեկան, կը փափագի տան մը մէջ մտնել իբր վարժուհի, թէ՛ ասա և թէ՛ Անգլիայէն լաւ տեղեկութիւնք կը տրուին իր վրայ։ Դիմել լրագրոյս խմբագրատունը, G. սկզբնատառին։ 878 5—6

ԳԱՐԹԱԼԵԱՆ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ՊԷՏՍ ՄԱՆԿԱՆՑ

Գին 3 ղրուշ

ԴԱՍԱԳԻՐՔ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ՊԷՏՍ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆԱՑ

Գին 7 ½ ղրուշ

Մայրաքաղաքիս գլխաւոր վարժարանաց մէջ քանակագիտութեան ուսուցիչ Գարթալեան Երուանդ էֆէնտիի աշխատասիրած սոյն երկու թուաբանութիւնք կրթական արդի ծրագրին համաձայն պատրաստուած են եւ Պատուարժան Ուսումն. Խորհուրդէն գնահատուելով վաւերացած եւ գըլխաւոր վարժարանաց մէջ մուտ գտած են։ Հայոց ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ՝ որ իւր 40 էն աւելի վարժարանաց պէտք եղած դասագրոց ընտրութեամբ այնքան խստապահանջ է, մեծապէս գնահատելով սոյն դասագրքերն ընդունած է իւր վարժարանաց մէջ եւ այս իսկ կատարեալ երաշխիք մ'է Գարթալեան թուաբանութեանց ընտրելագոյն մեթոտին եւ կատարելութեան։

Կը գտնուին ամէն հայ գրավաճառաց քով։ 644 21—30

ԹԻՒՐՔՃԷ ՎԷ ԷՐՄԷՆԻՃԷ

ՄՈՒԽԹԱՍԱՐ ՄԻՒՔԱԼԷՄԸ

Տաճկալեզուաց ազգայնոց համար Գայսերեան Ցարութիւն էֆէնտիի հեղինակած սոյն խօսակցութեան գիրքն Ուսմ. Խորհրդէն վաւերացեալ լինելով 2 դահեկան գնով բոլոր գրավաճառաց քով կը գտնուի։ 2—2

Յ. ՎԱՐԴՈՎ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ԵՐԳԱՐԱՆ

(ԽՈՒՌՆ ՀՕԳՈՒՈՑՍ)

Վարդով էֆէնտիի սոյն գործն՝ որ իւր տեսակին մէջ առաջին է, կը պարունակէ տիվան, կազէլ, քօշմա, սէմայի, քալէնտեր, և այլն, եղանակներու վրայ կարգ մը բանաստեղծական հայերէն երգեր, սուլինաք փասըլը իւր ամբողջութեամբը, Չէօէ էֆէնտիի, Նիկողոս աղայի և Հաճի Արիֆ պէյի ամենէն ընտիր եղանակներուն վրայ երաժշտական այլ եւ այլ երգեր աշխարհիկ լեզուաւ։

Ջերմապէս կը յանձնարարուի ամեն կարգի ազգայնոց սոյն համերգանոց և ընթերցման արժանի երգարանն որ կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց քով

145 Ի գին 2 ղրշ.

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Ի Վերին Վոսփոր ասիական եզերաց վրայ Բոյալ Պաշչէի ու Պէյքոզի միջեւ և Սուլթան Ջայըրի ու Մէգիտ Պաշչէսիի շրջակայքը գտնուած մէկ գետին մը, որ տարեկան 120 ոսկի հասոյթ կը բերէ, ի վաճառ հանուած է։ Այդ գետինն կը պարունակէ ընդարձակ բանջարեղինաց պարտէզ մը, չորս աւազան, տուն մը, պտղատու ծառեր և 2000 արտավար ընդարձակութեամբ արօտ մը։

Դիմել ի Բերա Հաճօօղլու խան 16 թիւ Գուլվաս ճաշարանը։ 838 10—10

ՍԳՈՒԴԻ ՄՈՐՈՒԻ ՉԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սգոդ և Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքս ինծի արգելք է բարձր ընել, այլ հաստատեն ուրիշներու փորձերուն և այն բժշկաց որոց պաշտօնի յանձնուցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրուի ձկան իւղն, իր այդ վիճակին մէջ դիւրաւ ծծուելով և մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զոր առաջարկուած ձկան գիտութիւնն ի վաղուց անտի հաչակած է, մանաւանդ այս յաջող պատրաստութեան մէջ։

ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ

Բժիշկ Վեհ. Սուլթանին

ԱԶԴ

ՏՈՔԹ. ԳԱԲՐԻԷԼ ՀԷՔԻՄԵԱՆ

Որ Ամերիկայէն նոր վերադարձած է մայրաքաղաքս, շաբաթը երեք անգամ, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 6 էն 10 կը գտնուի Ալեքեան դեղարանն, ի Պոլիս մեծ մաքսի դէմ։ Տօքթօրը կը խնամէ մասնաւորապէս ակրատիկեան ախտերը։ Միւս օրերը կը գտնուի մի և նոյն ժամերուն իւր տունն ի Բերա Թէփէ-Պաշը թիւ։ 8861 11—27

ՏՈՔԹՈՐ ՏԱՏՈՒՐ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱԿԱՆՋԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԲԵՐԱՆԻ ԵՒ ՔԹԻ

Հիւանդութեանց

Վկայեալ Փարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի նշանաւոր մասնագէտ դասատուներէ. ՓՈՐՁԱՌՈՒ Եւրոպիոյ երեւելի հիւանդանոցներու մէջ ունեցած աշխատասիրութեամբ։

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Բերա —կէս օրէն մինչեւ ժամ 9ը, Գրն Մարշէի մօտ Իլավանի փողոց թիւ 9, իւր բնակարանը։

Պոլիս —ժամ 9½ էն Պահչէ Գաբու, Ալեքեան դեղարանն։

Երկուշաբթի, Բերա և Հինգշաբթի Պոլիս՝ աղքատաց ձրի։ 824

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Պ. ՄԷՅՖՐ

Ժ. ՏԷԼՈՐՄ, ՅԱՋՈՐԴ

Օ ՎԻԼ ՏԸ ՖՐԱՆՍ

Ղալաթիա, 3, Մահմուտիյէ փողոց

(Քարա-քէօյ)

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՀԱՆԴԷՍ

Առագին զեղչով

ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐՈՒ

Ամէն տեսակ անձրեւանոցք, գաւազանք, բրդեայ գուլպայք, կօշիկք, պզտիկ աղջկանց համար գուլպայք, ֆլանէլէ ժիլէներ, Թրիգօ տաբատներ, մերինոսէ ժիլէներ, կտաւեայ շապիկք, ֆլանէլէ շապիկք, օձիք և թեւնոց, փողպատ, ամեն տեսակ ձեռնոց, մատամբոլ, անկողնի սաւաններու համար կտաւ, բամբակեղէնք, զուտ բրդէ ֆլանէլք, ծեռաց սրբիչք, անձեռոցք, թաշկինակք, անկողնի ծածկոցք, անթափանցելի հագուստներ, ուղեւորութեան սնտուկներ, հօտաւէտ նիւթեր, խոզանակներ, ալպոմներ և այլն և այլն։

ՈՐՈՇ ԳԻՆ —Ոսկին 108 էն։

Վաճառատան մէջ գտնուած բոլոր ապրանքներուն այս մեծ զեղչի մասին համոզուելու համար կը բաւէ պարզ այցելութիւն մը ի վաճառահանդէսն, ուր պիտի հասկցուի ապրանաց անստգիւտ յատկութիւնն և ընծայուած առաւելութիւնները։

Ժ. ՏԷԼՈՐՄ

869 Յաջորդ Պ. Մէյֆրի

ՏՐ. ՔՆՈՐՍԻ

Հակատենդային դեղ՝ շինուած ի ձեռն

Մայսդըր Լուսիուս Պրունինկի, ի Հէօխըստ, Գերմանիա, որ միակ իրաւունք ունի սոյն դեղի պատրաստութեան, պաշտպանեալ արքայական արտօնագրով։

Տր. Քնորսի Անթիբրէնն, երիտասարդաց համար 1 էն 2 կրամ կ'առնուի՝ ջրի կամ ուրիշ ո և է ըմպելիքի մէջ լուծուելով, և ամէնէն ազդեցիկ ու ամէնէն ծանօթ դեղն է գլխու ցաւի, անգարի, ջղային ցաւի, յօդացաւի, ժանտատենդի, և ուրիշ շատ հիւանդութեանց մէջ լաւագոյն հականեխիչ դեղն է։ Ջերմապէս կը յանձնարարուի Բժշկական համալսարանէն

Կը գտնուի ամէն ծանօթ դեղագործի և դեղավաճառի քով։

Տր. Քնորսի Անթիբրէրինի վրայ փընտռել Առիւծի պատկերը։ Իւրաքանչիւր տուփ անպատճառ կը կրէ Տր. Քնորսի ստորագրութիւնը կարմիր տառերով։

Զգուշանալ կեղծերէն։ 515

ԲԱՑՈՒՄՆ

ՄԱՅԵՐԻ ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆՑ

Ի ՊՈԼԻՍ — ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ ԳԼՈՒԽԸ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՉԱՓԻ ՎՐԱՅ ՀԱՆԴԵՐՁՆԵՐ

ԱՐԱՆՑ, ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ և ՏՂԱՅՈՑ համար

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՄԵՆԷՆ ՃՈԽ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

Արանց ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԻ վերաբերեալ ամեն բաներու համար

ԱՄԻՍԸ ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ ԿՈՒԳԱՆ ՆՂԱՆԱԿՈՆ ՆՈՐՍԼՈՒԿՆԵՐԸ

Ի վաճառ հանուած բոլոր ապրանքները կը զանազանուին իրենց ԼԱՒ ՏԵՍԱԿՈՎ, ԸՆՏԻՐ ԿԱՐՈՒԱԾՔՈՎ և ՍՔԱՆՉԵԼԻ ՁԵՒՈՎ։

ՄԱՅԵՐ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ դրութիւնն եղած է, է և պիտի ըլլայ միշտ

ԱՂՈՒՈՐ. ԱՂԷԿ ԵՒ ԱԺԱՆ

Երթա՛նք ՄԱՅԷՐին 827

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՄԵՏԱՔՍԵՂԻՆԱՑ

ԲԱԲԲԱՏՕԲՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ

Մեծ Շուկայ Պոլսոյ, Պէզպազըլը խան, Թիւ 3 եւ 4, Քալբաքճըլար Պաշը Թիւ 31 եւ 33, եւ Սանտալ Պէզէսթէնի մօտ Թիւ 34

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ

Բաբբատօբուլօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել արդոյ հասարակութեան և իրենց բազմաթիւ յաճախորդաց թէ վերջերս ուղղակի ստացած են՝ բոլորովին նպաստաւոր և տոտակարգ պայմաններով մետաքսեղինաց ճոխ և բազմազան հաւաքածոյ մը, Լիոնի լաւագոյն և ամենէն համբաւաւոր գործարաններէն ելած, ինչպէս նաեւ ցարդ Բերայի և Պոլսոյ կողմի խանութները չի տեսնուած Բարիզի Արուեստահանդէսին վերջին նորելուկները՝ Րուայալ կերպասներ և կռանիներ։ Կը գտնուի նաեւ եկեղեցական զգեստուց համար խիստ ծանր 100 այար Շիլ և զանազան տեսակ ՍԹՕՖԱ և այլն։

Անոնք որք իրենց այցելութեամբ պատուեն այս կարեւոր հաստատութիւնը, բոլորովին գոհ պիտի մնան թէ՛ յիշեալ ապրանաց ընտրելագոյն տեսակէն և թէ աժանութենէն, որովհետեւ, այս վաճառատանց մեծ վաճառումը կը շատանայ արդար եւ խղճամիտ շահով մը, ինչպէս ապացոյցը դիւրին է տեսնել։ 779 13—16

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

69

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ — ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,515,542
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐՒՈՅ 2,085,347

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,581,000
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐՒՈՅ 967,900

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեամն միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած [illegible] մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար վկրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ [illegible] վճարած վնասներն 17,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,3[illegible]

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գոմրուկի խանի անկիւնն եղող՝ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԳԷՐԻ

Շամը շէրիֆ վէ Հօրան մուգաֆաթընտան Մեզրաա վէ Պաբ է Հարիր գարիյէլէրինտէ պուլունան տապիյէ չահանէ խասիլէրի իչուն պիր սէնէլիք օլարագ մանգալինեէ միւնագասայա գօնուլան էրզագը [illegible] թաահյուտ օլունտուղու [illegible] խանէսինտէ [illegible] գատար մագամը Սէրասքէրի [illegible] մէճլիսինէ [illegible] օլունուր։

28 Թէշրինի էվվէլ 1889 — 883
Նօ. 40 — 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Պաշգալէտէ վէ Շիթլադաա պուլունան ասաքիրը չահանէ իչուն պիր սէնէլիք օլարագ մանգալինեէ միւնագասայա գօնուլան էրզագ վէ սաիրէնին պուրաճա իխասընա թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

28 Թէշրինը էվվէլ 1889 — 884
Նօ. 41 — 2—3

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)

ԿԱՌՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն՝ Փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

ՀԱՆՔԱՋՐՈՅ ԵՂԱՆԱԿ

PASTILLES DIGESTIVES.—Այս շաքարները Վիշիի մէջ պատրաստուած են Ջերմուկներէն ելած աղով, ախորժաճամ են և ապահով դարման մ'են գիւրամարսութեան դէմ։

SELS de VICHY pour BAINS.—Անոնց համար որք չեն կրնար Վիշի երթալ։

Կեղծէն զգուշանալու համար, սոյն դե ղերու և շիշերու վրայ պահանջել ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ դրոշմը։ Կը գտնուի Պոլսոյ բոլոր դեղագործաց քով։ — 268

ՄԱԴԴՈՆԻ

ԿԻՍՀԻՒՊԼԸՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՆԱԿԱՆ ՋՈՒՐ

Կալաքարային թթուուտ աղբիւր ամենամաքուր

ՍԵՂԱՆԻ ԼՄՈՒԹԵՆ ԵՒ ՋՈՎԱՐԱՐ ԸՄՊԵԼԻ

Հացերու, խաչափոքր բորբոքմանց, ստամոքի և աղեաց համար յանձնարարեալ։

Հայնրիխ Մադդոնի, Կարլսպատ և Վիեննա — 47

Արտօնատէր Տ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՀԱԶԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ԲՐՈՆՇԻԹԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ՆԿՐՆԿՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՈՂՈՎԱԿԻ ՑԱՒԵՐՈՒ ԴԵՄ [illegible] դեղը ապահով դարման մը ըլլալուն համար երկար ատենէ ի վեր կը հաստատուի այն բարերարութիւններով զորս [illegible] գործածած են նորա յատկութիւնները։

«Անգլիոյ Թագուհւոյն ՆԷՊԼԻ Թիգանօսթակրըն վրայ, ի Ռուսք, ըՍկովտիա.

Սիրելի պարոն, Ըստ որում կը նեղուէի յամառ հազէ մը որ գիշերը կ'արգիլէր ինձ քնանալ և ցերեկը հանգիստ անցունել, Վ. սէմ. կամս Փարթինգլոյան ձնորարեց ինձ գործածել ձեր անզուգական բալսամն անխոնի հատիկներով և կրնամ հաւաստել ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, առանց իսկ պետք ունենալու գործ քս դադրեցնելու, և առաջին փոքր սրուակը բոլորովին բուժեց զիս։ Ըստ այնոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն այլոց. (Ստր.) Վ. ԼԻՆՉԷԼ, Նէպլի Թիգանօսթակրըն.»

Կը վաճառուի ամեն դեղատանց և պատուհալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին 1½ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլին։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՈՄԱՍ ՓՈՈՒԷԼԼԻ, 4, Պլէքֆրիէրս Ռօտ, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով.
76 — Մ. ԷՏՄՈՆՏՍ Ե ՈՐԴԻՔ
Անգլիական ընդհանուր մթերանոց, Վ. Ղալաթիա, պահակատեղին քով, կայարան Թրամուէյին, 95 և 9

COLEMAN'S LIEBIG'S EXTRACT OF MEAT & MALT WINE

HUNDREDS OF TESTIMONIALS HAVE BEEN RECEIVED FROM MEDICAL MEN

ԳՈԼԻՄԷՆԻ ԳԻՆԻՆ Հ'ուտահամ և կազդուրիչ ըմպելի մ'է, բաղկացեալ Լիբիգի գինիէ, և Լիէպիկի մսի հիւթէ և Մալթի հիւթէ, կազմելով այսպէս մսուցանող, զօրաւոր և գրգռիչ խառնուրդ մը, որ թէ առողջ և թէ անկար մարդոց համար լաւ է հաւասարապէս։

Բժշկական համալսարանն հաւանած է նմա և բազմաթիւ նշանաւոր բժիշկներէ յանձնարարեալ է. ՀԱԶԱՐԷ ԱՒԵԼԻ ԹՈՒՂԹ գրած են իրենց վկայութեամբ, [illegible] կը թողումներ վկայութեան [illegible]

Թ. ՐԷՅՆՈԼՏՍ ՃՈՆՍԸՆ Մ. Ռ. Ս. Լ. Ս. Ա. Բ. Ա. Ռ. Ճ. ԵՒ ԸՆԿ.

26, Լորն Րոտ և 24 Համիլթըն Սքուէյր

Պրայթըն, 2 սեպտեմբեր 1889

Պարոնայք.—Ինկատ ունելով խարդախ մրցման մը հանած զանազան լուրերը, կը փափաքիմ յայտնապէս գրուցել ձեզ թէ որչափ գոհ եմ ձեր Մսի և Մալթի պատրաստութեան։ Քանի քանի անգամներ տեսած եմ առաւ առողջարար ազդեցութիւնն այն հիւանդութեանց վրայ որոց համար պատուիրած եմ զայն, և ինչ ինչ պարագայից մէջ ձեզ բերած եմ հրաշալի արդիւնքներ զորս պարզ գինին (առանց մսոյն) չպիտի կրնար տալ։

Ընդունեցէք, և այլն և այլն։ — Թ. ՐԷՅՆՈԼՏՍ ՃՈՆՍԸՆ

Ի վերջոյ, մասրաքառութիւ գլխաւոր բժիշկը ջերմապէս յանձնարարած եմ զայն։
Հարցնել ԳՈԼԻՄԷՆԻ ԳԻՆԻՆ Լիէպիկի մսի և Մալթի խառնուրդով, զգուշանալ կեղծերէն.
Գիմեցէք ստորագրելոյն, միակ գործակալ ի Թուրքիա կողման և ընկերութեան գործարանին
Ս. Ճօրճի Նորիչի և Լոնտոն։ — ԷՏՄՈՒՆՏՍ ԳԱՐՈՒԱՆՍ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ, պահակատեղին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյին. Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա — 80

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՏԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԺՈՒՏ ԻՒՂ

Իբոֆոսֆիթ դը շօլ ե սօտոյով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հում իւղէ բոլոր յատկութիւններէն զատ, Իբոֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճաղածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԻՐՇԷԼ — 443

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

LA ROUENNAISE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ, 4,000,000, Վճարեալ վնասներն իբր 30,000,000

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի դրասենեակս ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, Թիւ 2, Ճէրէմեան խան, Դամանայի Պանգային դիմաց։

Ընդհանուր գործակալք բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի
186 — ՍԻՄՈՆ ՓԱՍՕԵՐԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

ՔԱՈՒՉՈՒԷ ՄՈՒՃԱԿ

(ԼԱՍԻԿ)

ՀԱՆՐԱՄԱՆՈԹ ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ՌԻՊԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մեր յաճախորդներու փափաքանաց համաձայն, մեր այս տարուան քաուչուէ մուճակներն, որք իրենց վրայ իբրեւ նշան կ'կրեն մը կը կրեն, խիստ ճաշակաւոր, նուրբ և հաստատուն շինուած են [illegible]։

Պոլսոյ հրապարակին վրայ երկար ատենէ ի վեր ծանօթացուած է թէ մեր քաուչուէ մուճակները կը գերազանցեն քան ամէն ի վեր գործածուած բոլոր մուճակները։

Մեր մուճակներու ներքին կողմը կշիռ մը և արտաքին կողմն ալ առիւծի մը պատկերը դրոշմուած է իբրեւ նշան։ Կը վաճառուին ի Պոլիս Սուլթան Համամ աղբիւրի մօտ Սիսրոյ սայա Տէմիրճեանի Թիւ 47 և 49 խանութն և բոլոր քաուչուէ մուճակ վաճառողներու քով։ Կեդրոնատեղին է ի Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Թոճաման Օղլու խան, Ճորճի Կլարսքի Թիւ 43 մթերանոցը — 837

NÉVRALGIES

1240

Pilules du Docteur Moussette

Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE calment et guérissent les *Névralgies* les plus rebelles, la *Migraine*, la *Gastralgie*, la *Sciatique*, les *Affections rhumatismales* aiguës et douloureuses ayant résisté à tous les autres remèdes.

Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE doivent être prises aux repas. Le premier jour on prendra 3 pilules: une le matin, une au déjeûner et une le soir au dîner. Si on n'a pas éprouvé de soulagement, on prendra quatre Pilules le second jour, deux le matin, une au déjeûner, et une au dîner. Il ne faut pas en prendre plus de quatre par jour.

Exiger les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et les Pharmaciens.*

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴ[illegible]

Տօքթօր Ալէքի Ջերմային հիւանդութեանց դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է [illegible] համ և առողջ կազդուրիչ [illegible] փիզիքական խանգարմանց [illegible]

[illegible]

Ալէքի ջերմի ու տենդի դեղն կը ծախուի [illegible] Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա [illegible]

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1889 Հոկտեմբեր 3 Երեքշաբթի օրէն սկսեալ մինչև նոր տնօրինութիւն

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւուց երթևեկութիւն.

Ժ. Վ.		
1 5	Ենիքէօյ. Մեզարպ. Պէյլէրպէյի. Թարապ. Ենիքէօյ Պօյաճ. Ռ. Հիսար (Առնաւուտգիւղի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	18
1 45	Ենիքէօյ. Մեզպ. Թարապ. Ենիքէօյ. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէշիկթաշ (Առնաւ. շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի. ուր. օրերը 2 10)	21
2 25	Ռ. Ա. Գավագ Մեզպ. Պէյք. Թարապ. Պէյլէրպէյ մինչև Գանտիլլի [Գանտ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի. ուր. օրերը Վանիք. Չէնկ. Պէյլէր Գզկ. Պէշիք]	32
2 30	Ենիքէօյ. Մեզպ. Պէյք. Թարապ. Ենիքէօյ. Ամէն. Միրկ. Ռ. Հիսար [Առնաւուտգիւղի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի բացի ուրբաթէ]	17
3 15	Ենիքէօյ. Մեզարպ. Պէյլէրպէյ. Թարապ. Ենիքէօյ Ամէն. Միրկէն Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք (Առնաւ. գիւղի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի. Ուրբաթ օրերը Առնավ. Գուր. Օրթ. Պէշ.)	54
4 30	Ենիքէօյ. Մեզպ. Պէյք. Թարապ. Ենիքէօյ. Ամէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք Առնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	18
6 —	Ենիքէօյ. Մեզպ. Պէյլէրպ. Թարապ. Ենիքէօյ. Ամէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Առնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք	21
7 —	Ենիքէօյ. Մեզարպ. Պէյլէրպ. Թարապ. Պէյքօզ Բաղչ. Ենիքէօյ. Միրկ. Գանդիլ. Ռ. և Ա. Հիսար Գանտիլ. Առնավ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պէշիք. Իւսկ.	2
8 15	Ա. և Ռ. Գավագ Ենիքէօյ Մեզարպ. Պէյլ. Թարապ. Ենիքէօյ. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Առնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք.	32
10 —	Մեզարպ. Պէյլ. Թարապ. Ենիքէօյ. Միրկ. Ռ. Հիսար Առնավ. Օրթաք. Պէշ.	33

Ասիական եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւ.

12 30	Առնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.	25
12 35	Ենիքէօյ Ամէն. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Առնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.	9
1 —	Պէպէք Առնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	19
1 35	Առնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.	2
2 —	Ռ. Հիսար Պէպէք Առնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	25
2 45	Ռ. Հիսար Պէպէք Առնավ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիկթաշ Գապ. (Ուրբաթ օրերը 3½ն)	19
3 30	Ռ. Հիսար Պէպէք Առն. Գուր. Օրթ. Պէշ.	23
4 15	Պէպէք Առնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք Գապ. (Ուրբաթ օրերը Գապ. չպիտի հանդիպի)	25
10 50	Ռ. Հիսարէն ուղղակի կամուրջ	25
11 20	Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ (բացի ուրբ)	2

Ասիական եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւ.

12 45	Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ.	34
1 —	Պէյքօզ Բաղչա. Ջուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղրդ.)	28
1 35	Պէպէք Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիկթաշ	28
2 30	Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք.	33
3 5	Պէյքօզ Բաղչա. Ջուպուգ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտլ. [Գանտլ. պիտի հղրդ. Ուրբաթ օրերը Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք.)	32
3 45	Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Իւսկ. (Բացի ուրբաթէ)	25
4 45	Գանտ. Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլէրպ. Գուզկ. Իւսկիւտար (Բացի ուրբաթէ)	17
4 45	Պէյք. Բաղչա. Ջուպուգ. Գանդլ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք (Ուրբաթ օրերը 5½ն Պէյք. էն Թարապ. ալ հանդիպելով.)	28
6 45	Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Առնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզ. Պէշիք. Իւսկ.	19
9 15	Պէյլիւք. Թարապիա Պէյք. Բաղչ. Ջուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Իւսկիւտար	3
10 20	Գանտլ. Չէնկ.	28
11 —	Գուզկ. էն ուղղակի կամուրջ	19

(Բացի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթևեկող շոգենաւուց ժամերը

1 30	Պէշիք. Օրթաք. Գուր. Առնաւուտ ք. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Ենիք. Թար. Պէյլ. Մեզարպ. Ենիքէօյ.	34
2 45	Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Առնավ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանտլ. Միրկ. Ենիք. Բաղչ. Պէյք. Թարապ. Պէյլ. Մեզ. Ենիքէօյ	2
3 —	Պէշիք. Օրթաք. Առնաւուտ ք. Րումէլի Հիսար Միրկ. Ենիք. Թար. Պէյլ. Մեզպ. Ենիքէօյ	18
4 15	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Առնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Ենիք. Թարապ. Պէյլ. Մեզար. Ենիքէօյ.	21
5 10	Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Չէնկ. Առնվ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանտլ. Միրկ.	19
6 —	Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Առնավ. Պէպէք. Ռ. Հիսար Միրկ. Ամէն. Ենիք. Պէյք. Թարապ. Պէյլ. Մեզր. Ենիքէօյ և Գավագներ	32
7 —	Պէշիք. Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Առնվ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Պէյքօզ Թարապ. Պէյլիւք.	23
8 30	Պէշիք. Օրթ. Առնավ. Պէպ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարապ. Մեզար. Պէյլ.	33
10 —	Ենիք. Պէյքօզ Թարապ. Պէյլիւք. Մեզարպ. Ենիքէօյ. [Բացի ուրբաթէ]	21
10 30	Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ամէն. Ենիք. Թարապ. Պէյլիւքտէրէ. Մեզար. Ենիքէօյ.	17
11 10	Ենիք. Թարապ. Պէյլ. Մեզպ. Ենիքէօյ.	32
11 35	Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ամէն. Ենիք.	19

Կամուրջէն Անատոլուհիսարի երթևեկող շոգենաւուց ժամերը

1 20	Ուղղակի Ռ. Հիսար
2 5	» »
3 40	Ուղղակի Պէպէք (Բացի ուրբաթէ)
9 55	Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Առնավ. Պէպ. Ռ. Հիսար (Վ. [illegible] շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)
10 30	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Առնվ. Պէպէք
11 15	Գապ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Առնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար. Պօյաճ.
11 40	Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Առն. Պէպէք [Բացի ուրբաթէ]
12 —	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Առնվ.

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթևեկող շոգենաւուց ժամերը

2 30	Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վան. Ռ. Հիսար
3 5	Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտլ. Ջուպուգ. Բաղչ. Պէյք. (Ուրբաթ օրերը Թարապ. Պէյլիւք.)
3 10	Ուղղակի Գանտիլլի [Բացի ուրբաթէ]
4 5	Ուղղակի Գանտիլլի (Բացի ուրբաթէ)
9 25	Պէշիկթաշ, Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գանտիլ. շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)
10 5	Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանտլ. Ջուպ. Բաղչա. Պէյք. Թարապ. Մեզար. Գավագներ (Ուրբաթները Պէյլիւք.)
10 40	Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ)
10 45	Պէշիկթաշ Գուզգնճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վան. Գանտ. Պէպէք (Ուրբաթ օրերը Իւսկ. (Գանտ. Վ. [illegible] շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի)
11 20	Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանդլճ. Ջուպ. Բաղչ. Պէյքօզ (Ուրբ. օրերը 11 25)
11 45	Գապաթ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք.

ԽԱՍԳԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
— —	— —	— —	— —
— —	6 20 Պէշիք	1 — *	6 15
12 30 *	7 5	1 20 Պէշիք.	7 5
1 —	8 5 Վ. սափ.	2 —	8 15
1 30 Պէշիք.	8 20 Պէշիք	2 30	9 5
2 —	9 —	2 35 Վ. սափ	9 50
2 30	9 30	3 5 Վ. սափ	10 10 Պէշիք
3 —	10 — Ֆերպ.	3 10	10 30 Ֆերպ.
3 30	10 20 Պէշիք	3 45 Պէշիք.	10 40 Գզ.
3 45 Ֆերպ.	10 50	4 15	11 —
4 20	11 — Գուզկ.	4 30 Ֆերպօթ	11 20 Ֆերպ.
4 50	11 10 Ֆերպ.	5 10 Վ. սափ.	11 20
5 30 Ֆերպ	11 20	5 15	11 50
5 20 Վ. սափ.	11 40	5 35 Պէշիք	11 55 Գզ*
5 50	12 5	6 15 Ֆերպօթ	12 5
— —	— —	— —	— —

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
— —	6 15 Պէշիք	— —	6 15 Ֆերպ.
— —	7 5	— —	6 15
1 —	8 — **	1 20 Պէշիք	7 5
1 45 Պէշիք	8 20 Պէշիք	2 —	8 15 *
2 30	9 —	2 35 Վ. սափ.	9 5
3 —	9 30	3 5	9 45
3 30	10 — Ֆերպ.	3 10	10 10 Պէշիք
3 45 Ֆերպօթ	10 10 Պէշիք	3 45 Պէշիք	10 30 Ֆերպ.
4 20	10 40	4 30 Ֆերպօթ	10 40
5 5	11 10	4 45	11 20
5 30 Ֆերպօթ	11 10 Ֆերպ	5 10 Վ. սափ.	11 20 Ֆերպ
5 45	11 40	5 20	11 40
— —	12 5	5 40 Պէշիք.	12 5

* Այս երթեւեկութիւն հրեից տօներուն, և շաբաթ օրերը Գուզկ. չպիտի հանդիպի։
** Բացի կիրակի օրերէ։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

3 15	Հարէմէն Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 30	» »
10 40	» » (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 25	» » (կիրակի օրեր ժ. 10[illegible])
2 50	կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4	կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ
10 10	կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի օրերէն)
11 10	կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի օրերը ժմ. 10 30 ին).

ԽԱՍԳԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՂԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՓԱՌՉ ՇՈԳԵՆԱՒԻ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45	Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 30	Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 —	Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10	» Գապաթաշ (եթէ [illegible] նաւին հետ կը հաղորդակցի)
4 30	Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
6 15	Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30	Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 20	Գապաթաշէն Իւսկիւտար

*** Միայն կիրակի օրերը Պէշիկթաշ.
» Այս երթեւեկութիւնք Հոկտ. 17էն վերջ [illegible] չեն ունենար։

Ծան. —Ոչ մեկ մեղապարտ կը լինին, [illegible] իրենց [illegible]

181